

פניני הצדיקים

לעדכונים, ברכות מזל טוב והודעות - שלחו ל: 054-8410475 | HR0548410475@gmail.com

מיטב השידורים מגדולי הרבנים
 ללא פרסומות. ללא חדשות. ללא פוליטיקה.
 האזינו לשידור החי | www.radio2000.co.il | באפליקציה | 03-3782000

במייל: 054-8410475, דוא"ל: HR0548410475@gmail.com

הרב הקדוש רבי מנחם מנדל מוויטבסק זצ"ל - נולד בשנת ה'תצ"ט בערך (1738). כבר בילדותו דבק במגיד רבי דב בער ממזריטש זי"ע שקירבו מאוד. היה מראשי התלמידים ובמשך מספר שנים רבינו השקיע מאמצים גדולים בלימוד תורה על כל חלקיה. לאחר פטירת המגיד ממזריטש בשנת ה'תקל"ג (1772) התיישב בליטא, אבל בגלל ההתנגדות עבר להורודוק ואח"כ לוויטבסק, שעל שמה נקרא. הקים שם חצר גדולה ורבים אליו נהרו לקבל הדרכה בעבודת ה'. בשנת ה'תקל"ז (1777) עלה לארץ ישראל וכשלש מאות נפשות עלו איתו. כשהגיע לארץ ישראל התיישב בצפת ולאחר מכן עבר לטבריה. רבינו בנה שם בית מדרש. בארה"ק יסד את קופת הצדקה לרבי מאיר בעל הנס עבור עניי ארה"ק. ענוותן. היה חותם 'השפל באמת'. בעל רוח-הקודש. מלומד בניסים. בנו רבי משה לא התמנה לרבי כצוואת אביו הק', אשר הורה לו שגם לא יחתום שמו 'בהרב'. נפטר ב-א' אייר ה'תקמ"ח (1788). חי כ-50 שנים. ציונו בבית החיים הישן בטבריה.

אביו: ר' משה (למד אצל הבעל שם טוב). **מרבותיו:** ר' דב בער (המגיד ממזריטש). **מתלמידיו:** הרה"ק ר' שניאור זלמן שניאורסון מלאדי (בעל התניא), ר' אברהם הכהן מקאליסק, ר' ישראל מפלאצק, ר' ברוך מקוסוב. **בנו:** ר' משה. **מספריו:** פרי הארץ- מדברי תורתו פרי עץ- חידושים •מאמר מרדכי הארץ- סיפורים על רבינו.

הגה"ח רבי ישעיה הלוי הורביץ סיפר, ששמע מאביו ששמע מחותנו-זקנו, הרה"ג מוהרי"ש העליר זצ"ל, כי רבינו בשבתו בעיה"ק טבריה ת"ו דרכו היתה לקבל שבת קודש מוקדם. פעם אחת ישב בערב שב"ק סמוך לערב ומקטרתו בפיו. פניו היו כלפי ים כינרת וניראה שהוא טרוד מאוד במחשבותיו. הקהלה היו כולם מוכנים להתפלל, אבל רבינו לא זז ממקומו עד כמעט סמוך לשקיעה. אז זרק מידו את מקטרתו ועמד להתפלל.

כולם תמחו על כך אבל כמובן שאף אחד מהם לא הרהיב בנפשו לשאול את הצדיק על כך. כשהצדיק ישב בסעודת שבת קודש סיפר לחסידיו ומקורביו שבכל ערב שבת, כל תפילות ישראל וכל תורתם ומצוותם שעשו בכל השבוע בכל העולם כולו, מתקבצים ובאים לארץ הקודש ומתעלים לשער השמיים. כולם באים דרך ים כינרת וטובלים שם. ים כינרת שואל אותם: "באיזה זכות אתם באים מארץ תמאה להיכנס לארץ הקודש?", ותשובתם: "בזכות שמחזיקים את הישוב בארץ הקודש".

בזמן ההוא היה המנהג שהיו שולחים שד"ר מארץ ישראל לחו"ל. הוא היה מסתובב בכל קהילות ישראל, כדי לקבל את הכסף מקופות רבי מאיר בעל הנס זיע"א. אח"כ היה חוזר לארץ הקודש תובב"א עם תיבת הכסף. בשבוע ההוא אירע אסון נורא, כי השד"ר עם תיבת הכסף, שנסע דרך העיר קאנסטאנטינאפול שוודים קפצו עליו והרגו אותו ר"ל, ולקחו את הכסף.

מכיוון שהתרומה של בני חו"ל הלכה לטמיון ולא הגיעה לבני ארץ ישראל, לכן איבדו את זכותם. ים כינרת לא נתן להם להכניס את תפילתם ותורתם וכו', והדבר היה קשה לבני חו"ל. לאחר מכן התברר כי רבינו כיוון שהשוודים יתפסו ותיבת הכסף נמסרה לרב שם כדי לשלוח אותה לארץ ישראל ת"ו. רק אז הים הניח להם להכניס את תפילתם ותורתם. (מגדל עוז)

פעם אחת רבינו התאכסן אצל אחד מחסידיו. כשהסב לסעודה נשמע קול פעמונים. הרבי התעניין לפשר הקול, בעל הבית סיפר לו, כי בסמוך לו עומד בית עבודה זרה ומשם בא הצלצול. רבינו הגיב על דבריו בלשון פליאה: "איך יתכן שבית תפילות יעמוד בסמוך למעונו של איש יהודי?". עוד לפני שרבינו גמר את סעודתו הכומר החליט לפתע פתאום כי לא ראוי שבית תפילות יעמוד במקום הזה. הוא ציווה להרוס את הבניין ולעקור משם את העבודה זרה לחלוטין...

רבינו היה המקריא בתקיעת שופר אצל רבו, המגיד הגדול ר' דב בער ממזריטש. שנה אחת רבינו לא הגיע לשם בראש השנה והרה"ק יצחק לוי מבראדיטשוב מילא את מקומו. כשהרה"ק מבראדיטשוב התחיל לומר 'תקיעה'- הוא התעלף מיד. רבו המגיד הקדוש אמר לו: "מדוע חששת כשראית את אברהם אבינו ע"ה? הלא חברך רבי מנדל רואה הרבה יותר ולא חושש". רבינו היה אז רק בשנות השלושים לחייו.

הרה"ק בעל התניא זי"ע שהסתופף בצילו של רבינו, נשאל פעם על ידי הרה"ק ר' נחום טברסקי (בעל 'מאור עינים') מצרנוביל: "במה היה כוחו של ר' מנדל?", בעל התניא ענה לו: "רבי מנדל ידע מחשבותיו של כל אדם". רבי נחום המשיך לשאול: "ומה בכך?". בעל התניא ענה: "גם ידע מחשבות אדם במשך כל ימי חייו". הצדיק המשיך לשאול: "ומה בכך?", בעל התניא ענה: "כשרבי מנדל עבר בבית, הרגיש כל מה שחשבו בבית זה מעודו, וכל מה שעתידיים לחשוב בו עד עולם". הרה"ק רבי מנחם נחום זיע"א התפעל עד מאוד מעניין זה.

כשרבינו עלה לארץ ישראל, הוא שלח את המשמש שיעמוד ליד הכינרת בעש"ק ויאמר שרבי מנדל צריך דגים. המשמש עשה כן אבל חזר בידיים ריקות, כשלא העלה אפילו דג אחד. הרב שלח אותו שנית אבל גם הפעם שב בידיים ריקות. הלך רבינו בעצמו וקרא: "מנדל צריך דגים לשבת" ותיכף יצא דג גדול. תוך כדי קפיצתו מהמים התיז על רבינו עד שנרטב מכף רגל ועד ראש. רבינו אמר למשמש: "הנה יש דג לשבת".

הרב משה שמואל שפירא זצ"ל: נולד ב-י"ט אב ה'תרע"ז (1917) במינסק שבבלארוס. נקרא על שם אחי סבו ר' משה שמואל (בן ר' אריה לייב מקובנא. שימש כרב ואב"ד בוברויסק). **כבר בצעירותו הכירו בו זקני הדור כאחד מגדולי ישראל.** בשנת ה'תרצ"ג (1933) נסע ללמוד בברנוביץ'. בשנת ה'תרצ"ו (1936) נסע ללמוד בישיבת מיר שבפולין. בהגיעו לגיל גיוס נמלט מפולין. בשנת ה'תרצ"ח (1938) עלה לארץ ולמד בישיבת לומז'ה בפתח-תקווה. בשנת ה'תש"ד (1944) למד בירושלים בישיבת בן-דודו (ר' יצחק זאב סולובייצ'יק מברייסק). לאחר נישואיו למד בכלל של החזון אי"ש, ולאחר מכן קיבל את משרתו התורנית כר"מ בישיבת 'קול תורה'. באותה תקופה נסמך להוראה ע"י ר' איסר זלמן מלצר.

בשנת ה'תש"ט (1949) מונה בברכת החזון אי"ש לראש ישיבת "באר יעקב" (החזון אי"ש אמר עליו שהוא 'נשמה של עולם האצילות') ועמד בראשה עד יום פטירתו. שימש כחבר במועצת גדולי התורה של תנועת דגל התורה וחבר נשיאות מפעל הש"ס. **בעל רוח-הקודש. ענוותן. ניצול הזמן אצלו היה לשם דבר. רבים פנו אליו ונושעו.** נפטר ב-א' באייר ה'תשס"ו (2006) יום שבת, חי כ-89 שנים. ציונו בבית הקברות של נציבי ישיבת פוניבז' בבני ברק. בנו, ר' דוד יצחק ממלא את מקומו כראש הישיבה. הוקמה לזכרו ישיבת שערי שמועות ביישוב בית חלקיה.

סבו (מצד האב): מרן ר' רפאל (מח"ס 'תורת רפאל', חתן הנצי"ב מוולוז'ין). **אביו:** ר' אריה שפירא (רבה של ביאליסטוק). **דודו:** הרב חיים מברייסק. **אימו:** מרת מינה גולדא. **אשתו:** בת ר' אהרן ויינשטיין (ראש ישיבת "בית יוסף"-נובהרדוק בתל אביב). **מרבתי:** ר' אלחנן וסרמן הי"ד, ר' ראובן כץ, הרב שך, ר' יצחק זאב סולובייצ'יק מברייסק. **מתלמידי:** ר' יוסף יחיאל במברגר (רב הקהילה החרדית בחיפה), ר' יצחק גוגנהיים (רבה הראשי של פריז-צרפת), ר' דב דומב (אב"ד בתל אביב), ר' אורי וייסבלום (משגיח ישיבת נחלת הלויים בחיפה), ר' חיים זליבנסקי (ראש ישיבת מאור התלמוד ברחובות), ר' אברהם חפוטא (ראש ישיבת הרמב"ם בתל אביב), ר' אליקים גצל פשקס (ראש ישיבת גבעת שאול בירושלים), ר' ישראל קליינר (ראש ישיבת בית הכרם), ר' משה בונים קרויס (ראש ישיבת אור אלחנן לצעירים), ר' שריאל רוזנברג (ראש בית הדין של הרב ניסים קרליץ) ועוד רבים. **מילדי:** ר' דוד יצחק (ראש ישיבת 'קול תורה'), ר' נפתלי צבי יהודה (ראש ישיבת שערי שמועות). **חברותא:** ר' אריה לייב מאלין. **מספריו:** **יקונטרס הביאורים** - שיעורי עיון פלפול והלכה על סדר הש"ס **ישערי שמועות**- הערות וכתבים על הש"ס **יזהב משבא**- מאמרי מוסר והשקפה, פירושים על התורה, הלכה ובאגדה **יתוספי הרא"ש יחידושי הר"י מיגאש ילשמש שם אוהל**- תולדות חייו **ירבי משה שמואל שפירא**- תולדות חייו **יישורון יניחוחה של תורה יארזים עלי מים יקונטרס אהל משה**

באחת הפעמים בהן שהה רבינו בצרפת לשם גיוס כספים לטובת ישיבתו בבאר יעקב, נסע הוא ברחובה של עיר ופניו לעבר האכסניה בה שהה. ברחוב בו עבר הרכב שבו נסע רבינו היה דבר טומאה. אולם הטומאה לא הייתה נראית לעין. והנה ראו זה פלא, **איך שעבר רבינו ברחוב חוורו פניו, הצבע אזל מפניו והוא חש ברע.** "איני יכול לנשום" אמר, וניכר היה כי הרגשתו גרועה ביותר. "מעבר לרחוב מתגורר רופא יהודי, הבה ניגש אליו" הציע אחד המלווים המקומיים. הכל חרדו לשלומו של רבנו, אשר מראה פניו החיוורות העיד כי תחושתו גרועה עד מאוד. **כאשר חצה רבנו את הרחוב ונכנס לאכסנייתו, חזר הצבע לפניו. נשימתו נעשתה סדירה והרגשתו הכללית השתפרה פלאים, כאילו מאומה לא אירע.** אין צורך ברופא ואפילו לא בכוס של חמין. למחרת שוב עבר רבינו באותו המקום ושוב נעצרה נשימתו ותחושה נוראה מילאה אותו. "איני יכול לנשום" אמר למקורביו ונשימתו קשה, "חש אני ברע". איש לא הבין את פשר הדבר, **מה קורה לו לרבינו שחולי קשה פוקד אותו באותו המקום פעם אחר פעם?!**

"הבה נכנס לרופא" הציעו המקורבים וחצו את הכביש, אך גם בפעם הזו רק יצאו מהרחוב ונשימתו שבה אליו. הוא התחזק והצבע חזר אל פניו. אז הבינו מקורביו כי ההרגשה הגרועה נבעה ממקור הטומאה שהיה ברחוב. **בקדושתו המיוחדת חש הוא בטומאה הנוראה גם כאשר היא לא הייתה נראית לעין.** למחרת ביקש לשנות את הדרך ולעקוף את הרחוב בו שכן מקור הטומאה, וכך עשו. הדרך התארכה מעט, אולם נשימתו הייתה סדירה. **כאשר עבר ליד מקום טומאה, גם זו הנסתרת ביותר בקדושתו המופלגת חש בכל נדנדוד טומאה!**

בהוראת רופאיו, הקפיד רבינו על הליכה רגלית מידי יום, אולם גם בדקות אלו היה שקוע בעסק התורה. באחת הפעמים עצר ליד לוח המודעות והתעכב לקרוא מודעה שהייתה תלויה עליו. הייתה זו מודעת ענק המכריזה על אירוע פרוץ שהיה אמור להתקיים בבאר יעקב. רבינו קרא את המודעה והמשיך ללכת. בעודם מטיילים, ביקש לחזור שוב ללוח המודעות, רוצה הוא לראות משהו. חזרו הרב ותלמידו ללוח המודעות, ורבינו נעצר בשנית ליד המודעה, מעיין בה בכאב וממשיך בטיוול. התלמיד לא הבין אולם חזקו עליו מעשיו של רבינו שכל כולם קדושה וצניעות מופלגת. והנה, מה רבה הייתה תדהמתו של הבחור המלונה, כאשר התחיל רבינו לחזור על תוכן המודעה מילה במילה: "ביום זה וזה... בשעה זו וזו... יתקיים מופע זה וזה...", חזר על תוכן המודעה באוזני התלמיד המשתומם שלא הבין פשר הדבר. מיד לאחר מכן אמר לו: "שומע אתה תלמידי, כמה טומאה אמורה לרדת לעולם ביום המדובר? עלינו להוסיף קדושה מיוחדת ביום קשה זה! זו הסיבה שחזרתי לראות בדיוק באיזה יום ובאיזה שעה מתקיים האירוע, במועד הנקוב נוסף בקדושה".

בשנה האחרונה חלה הרב שפירא ולפני כשנה נזקק לעבור ניתוח מסובך בבית חולים בשוויץ. במהלך כל החודשים האחרונים נערכו תפילות לרפואתו. יש לציין את חרדת בני הישיבה שהשכימו בבוקר לאמירת תהילים לרפואתו, ופתאום ראו איך שפרוכת ארון הקודש נופלת מעצמה. **בדיעבד התברר כי ברגע נפילת הפרוכת, נפטר הרב, וכי ניצחו אראלים את המצוקים ונשבה ארון הקודש.**

הגאון הרב צבי הירש אשכנזי זצ"ל הידוע כ'חכם צבי': נולד בשנת ה'ת"ח (1656) בטריטש שבמוראביה. למד אצל אביו ובהמשך נסע לאובין שבהונגריה כדי ללמוד אצל סבו. בהמשך נדד לסלונקי שבחבל הבלקן והוסמך בתואר 'חכם'. שם למד במשך שנתיים. בהמשך חזר לאובין, התחתן ונולדה לו בת. לפי המתואר בספר 'מגילת ספר' של בנו, נהרגו אשתו ובתו בשנת ה'תרמ"ו (1686), כאשר בעת פעילות צבאית פגע פגז תותח בביתו ומוטט אותו על האשה והבת. הוא עצמו ברח מהעיר לפני כיבושה. נדד והגיע לסרייבו שבבוסניה שם כיהן כרב. כעבור זמן קצר יצא לחפש את הוריו שנשבו, ונפדו בברלין, ובדרכו עבר גם בונציה, באנשברג, פיורדה ופראג.

בבואו לברלין התחתן בשנית. אחר נישואיו ישב בעיר אלטונה 18 שנים, ייסד שם ישיבה, ופעל רבות לתיקוני הדת בעיר. בשנת ה'תס"ו (1715) מונה לרב של קהילות אה"ו: אלטונה, המבורג וואנדסבק, לצידו של הרה"ג ר' משה מרוטנברג, בהסכם רוטציה של שישה חודשים לכל אחד. בעקבות חילוקי דעות שהתעוררו בשאלה הלכתית בדינה של תרנגולת בלי לב נאלץ להתפטר, ומונה לרב קהילת האשכנזים באמסטרדם. בעזבו את אמסטרדם, שלח את משפחתו לעיר אמדן, והוא עצמו נדד לאנגליה. עבר בקהילות רבות באשכנז ובפולין, כשבחלקן השתהה מספר חודשים, עד שהגיע בשנת ה'תע"ח ללבוב. שם כיהן כרב מספר חודשים, עד יום פטירתו. נפטר ב-א' אייר ה'תע"ח (1718) בלבוב. חי כ- 62 שנים בלבד.

סבא (מצד האב): ר' אפרים הכהן (רב קהילת אובין, מח"ס 'שער אפרים'). **אביו:** ר' יעקב ז"ק. **אימו:** מרת נחמה (בת ר' אפרים הכהן). **אישתו:** מרת שרה רבקה (בת הרה"ג ר' משולם זלמן מירלש נוימרק אב"ד קהילות אה"ו). **מרבותיו:** הגאונים אביו, הרב יעקב, סבו הרב אפרים הכהן (רב קהילת אובין), ר' אליהו קובו. **ילדיו:** מרת מרים (נישאה לר' אריה לייב מאמסטרדם), (רב קהילת אובין), מרת נחמה (נישאה לר' נפתלי הירץ-רבה של פשדבורג), ר' יעקב עמדין (היעב"ץ), ר' אפרים (מרבני הקלויז בברודי), ר' נתן (מרבני הקלויז בברודי), ר' אברהם משולם זלמן (רב באוסטרהא ובלונדון), ר' משה (אב"ד קמינקא), ר' דוד (אב"ד ירטשוב), ר' אליקים גצל (אב"ד רקובי), מרת דבורה, מרת פריידה (נישאה לר' יעקב חרף, רבה של לטוב וגליל פודוליה), מרת פודוליה (נישאה לר' יעקב מרדכי כ"ץ אב"ד ברודא), מרת לאה, מרת אסתר. **מספריו:** חכם צבי- שו"ת.

שמחתו של מי שנודע לימים כ'חכם צבי' הייתה כפולה ומכופלת. זכה הוא לאשה כלבבו, מלאה וספוגה ביראת שמים, מקפידה על קלה כבחמורה, אשה השואפת לבעל תלמיד חכם ומוכנה להתמסר לכך בכל מאודה. בנוסף, זכה כי חותנו העשיר הפקיד בידי ערב החתונה סכום כסף עצום, על מנת שיוכל להשקיעו בעסק מכניס, ועל ידי כך יוכל ללמוד בשקט וברגיעה, ללא צורך לדאוג לפרנסת הבית. **לאחר החתונה חיפש החכם צבי סוחר נאמן, כדי שיוכל להפקיד בידיו את כספו לשותפות בעסק.** הוא פנה ליהודי שנחשב היה לאמיד, ושיושרו היה מפורסם בפי כל. הם ערכו ביניהם שטר עסקה חתום כדון והחכם צבי נתן לו את כל כספו. מידי חודש היה העשיר שולח לחכם צבי תשלום שהספיק בשפע לפרנסת ביתו, וכך ישב בנחת ולמד ללא דאגות, מתוך שבח והודאה לה' על הטוב שגמלו.

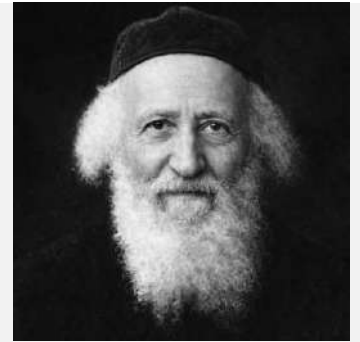
אולם כעבור כחצי שנה, נודע לו כי העשיר שעמד בפני פשיטת רגל, **לקח את כל כספו וברח למדינה אחרת.** צערו של החכם צבי היה ללא גבול, הוא הבין היטב את משמעות הדבר ביחס אליו, שכן מעתה אין לו ממה להתפרנס, ובמקום לשבת וללמוד תורה יצטרך לחפש פרנסה. **מבני משפחתו היו שלחצו עליו לפנות לאביו של העשיר הבורח, שהיה הערב החתום על השטר אותו ערך עם בנו.** אולם החכם צבי שידע כי האב אינו אדם עשיר, בלשון המעטה, מ'אין לעשות זאת בשום אופן. צערו שהלך והתגבר ככל שעבר הזמן, היה ללא גבול, עד שנחלה ונפל למשכב. **יום אחד שמע כי אביו של העשיר חלה אף הוא כתוצאה מהבושות שגרם לו בנו, ומהחשש כי החכם צבי עלול לתבוע ממנו את כספו. כששמע זאת, לקח החכם צבי את השטר קרעו לגזרים ושלחו במעטפה לאביו החולה של העשיר, על מנת שיירגע מהידיעה שאין בכוונתו לתבוע ממנו את הכסף.** יש הסוברים שיתכן ובזכות המעשה המופלא שעשה, זכה החכם צבי לבן שיאיר את עיני ישראל - היעב"ץ - רבי יעקב (בן צבי) עמדין זצ"ל.

מסופר על רבינו, שהתארח פעם אצל בעל בית אמיד, אבי אביהם של בני משפחת רוטשילד, הימצאותו בבית זה גרמה קשיים לא מעטים, **כיוון שבהיותו מתמיד עצום הגיע לפעמים אל הבית בשעה לילה מאוחרת.** בני הבית לחצו על אביהם שיוציא את הבחור וישלחוהו מקום אחר, אך הוא לא נענה להם. כך נמשך הדבר זמן רב ובעל הבית עמד בניסיון ולא העז להוציא מילה אחת של טרוניא מפיו. ויהי היום, וגם בעל-הבית עצמו הגיע למצב שהוא כבר לא היה מסוגל יותר לסבול את הקשיים. היה זה כאשר בדיוק באותו יום נתקל בבעיות שונות בענייני מסחרו, ובלבו הצטבר מלאי של תחושות כעס ומרירות וכל אלה הביאוהו לפלוט כמה מילים נגד הבחור. אמנם הוא לא אמר לו במפורש שיצא מביתו, אבל הנימה שהייתה בפיו גילתה על יחס שונה מעט ממה שהיה עד היום.

מיד לאחר מכן הרגיש בעל-הבית בדבר, התחרט מאוד על כך ואף ניגש אל הבחור וביקש ממנו בדמעות מחילה, סליחה וכפרה. והנה, לא עברה שעה קלה מאז פליטה הפה, הגיעו פרנסי הקהילה הסמוכה לבקש מהבחור שיכהן כאב"ד בעירם. ה"עסקה" נחתמה בו ביום וכבר למחרת יצא ה"חכם צבי" מן הבית ועבר להתגורר בעיר הסמוכה. בצאתו את הבית, פנה לרוטשילד ואמר לו כדברים האלה:

"אתמול, כאשר לא התגברת על עצמך, היה היום האחרון שהייתי צריך להישאר אצלכם. עוד בתחילת בואי אליכם, נגזר כך מן השמים שזה יהיה היום האחרון. אם היית זוכה להתגבר עוד שעה קלה בלבד ולא היית נוהג עמי בפזיזות ומתרעם על הקשיים שגרמתי לך ע"י לימוד התורה שלי - היית זוכה לבנים ובני בנים עוסקים בתורה ובמצוות, עכשיו שלא זכית לכך בנים מופלגים בעשירות ובממון יהיו לך. תלמידי חכמים לא יהיו לך". ואכן כך היה. רוטשילד זכה לעשירות, אך לא לבנים תלמידי חכמים.

הגאון הרב אברהם יצחק גליק זצ"ל - נולד בשנת ה'תקפ"ו (1826) בוורטש אשר ליד דברצין. לאביו נולדו מספר ילדים בטרם נולד רבינו אולם הם נפטרו ל"ע עוד כשהוא קטנים. על כן נדר, שאם יתקיים רבינו, יצום כל ימי שני וחמישי עד שיכניסו לחופה. כבר בילדותו התפרסם רבינו כעילוי והיה כבר בקי וחרף עצום בתורה הקדושה. כשהגיע לגיל שנים-עשרה לא נמצא מלמד, שיכול ללמדו בהתאם לרמתו הגבוהה, ולכן נשלח ללמוד באלקאני. בהמשך עבר לבאניאהד ושם למד. בכל מקום שלמד התפרסם כבחיר התלמידים. לאחר נישואיו ישב שלוש שנים בבית חמיו ובמשך כל הזמן שקד על התורה הקדושה. שמו התפרסם ומספר קהילות גדולות ביקשו שיבא אליהם וישמש כאב"ד. ביניהם קהילת נירדהאד. אולם רבינו לא רצה ליהנות מכתרה של תורה לכן עבר לעיירה קטנה האלאס.

שם שכר חלקת אדמה. הקב"ה הצליח דרכו והוא התעשר ובמקביל החזיק ישיבה, ובה כשלושים תלמידים וכיהן שם כאב"ד. לאחר מספר שנים נשרף כל רכושו, ובתו נפטרה עבר לכהן כאב"ד בעיר טאלטשווא במשך כחמישים שנים. טאלטשווא לא היתה מפורסמת והתגררו שם בסך הכל כ-60 משפחות. אולם לאחר שרבינו ישב על כיסא הרבנות, המקום התפרסם מאוד ומכל הסביבה התקבצו סביבו תלמידי חכמים. מיעט באכילה ושינה ועסק ברוב היום בתורה ועבודה באופן מופלג ובלתי ניתן לשיעור. נפטר ב-ב' אייר ה'תרס"ט (1909). חי כ-83 שנים. ציונו בעיר טאלטשווא שבהונגריה. בנו, ר' אליעזר מילא את מקומו.

אביו: ר' משאי (שמאי). **אימו:** מרת רחל. **אשתו:** מרת חוה רייצא שרה (בת הגה"ק ר' ישעיה בנט-אבדק"ק קאלוב. נישא בשנת ה'תר"ו-1846). **מרבתי:** הגה"ק ר' שמואל שמלקי קליין (אב"ד באלקאן ומח"ס 'צור החיים'), הגה"ק רבי יצחק צבי מרגרטן, הגה"ק ר' יצחק משה פרלס (אב"ד באניאהד). **ילדיו:** ר' מרדכי (מח"ס 'חצר המלך' על הרמב"ם. נפטר בחיי אביו), ר' אליעזר (מילא את מקומו ברבנות). **חתני:** הגאונים ר' אברהם הלוי יונגרייז (אב"ד טשנגר-נישא למרת אסתר), ר' יחזקאל בנט (אב"ד וואראל). **מספריו:** **באר יצחק** - על מסכות גיטין וחולין **יד יצחק** - שו"ת (כתשע מאות בירורים הלכתיים שנכתבו כתשובה לשאלותיהם של רבנים מכל רחבי הונגריה וטרנסילבניה). חיבר מספר שירי קודש ביניהם שיר על סדר המורה לרמב"ם.

מעשה נורא שאירע לרבינו כשהיה נער צעיר המעובד מהספר 'באר יצחק' על מסכת גיטין. בעיר בה הנער השקדן וברוך הכישרונות, אברהם יצחק גר ת"ח מפורסם ומופלג בתורה שהיו לו שני בנים ששלח ללמוד בת"ת בו רבינו למד. רצון עז היה לת"ח שבניו יגדלו בלימוד התורה ויתעלו בלימודם, עד שייעשו 'לגדולי הדור'. ציפיות גדולות היו לו, אך כגודל הצפייה, כך רבה האכזבה, כאשר התברר לו, כי בניו אינם עולים כל כך בסולם המעלות כפי שצייר בעיני רוחו. היה קשה לו ביותר לראות תלמיד בשם אברהם יצחק שעלה במעלות התורה הרבה יותר מבניו. "בושה גדולה בשבילי", חשב בלבו, "שאברהם יצחק ידע את כל מה שלומדים בהבנה מלאה, ויאפיל בזאת על ידיעת התורה של בני. לא ייתכן, שיעלה בחוכמתו עליהם". קנאתו הקשה בילד המסכן, והחכם הזה הלכה וגברה. עובדה זו שישנו ילד העולה בהשגותיו על בניו, הייתה מעל לכוח סבלו... היא לא נתנה לו מנוח ביום ובלילה, עד כדי שיבוש דעתו.

יום אחד נכנס הרב הקנאי, שהיה ידוע כת"ח מופלג, ללמד של הילד והורה לו בתוקף, שילך ויודיע לאבי הנער שאברהם יצחק לא מסוגל ללמוד גמרא. המלמד חשש ממנו ולכן עשה כדבריו. הוא ניגש לאביו של אברהם יצחק, שהיה אדם פשוט ותמים ואמר לו: "מאוד רציתי לעשות מבנך ת"ח. לצערי אני רואה, שכל מה שאני משקיע ומלמד את בנך הוא לא מבין. אין לו מספיק כלים כדי להתעלות בתורה. חבל שתשלם שכר לימוד כה גבוה". כששמע אבי הנער את דברי המלמד, הזדעזע ופרץ בבכי נסער. הוא החליט להתייעץ עם אותו ת"ח (שקינא בבנו) ושאל: "מה לעשות עם הבן שלי". הוא סיפר לת"ח מה שקרה. הוא הקשיב לדבריו, 'השתתף בצערו' ויעץ לו, כי יבקש מהמלמד שלא ילמד את בנו גמרא אלא רק מה שיהודי צריך לדעת: להתפלל וילמד קצת פסוקים מהחומשים עד כמה שיכול לתפוס. שוב פרץ אבי הנער בדמעות ששמע את הדברים ובכה: "וכי על הנער הזה התפללתי?!". בלית ברירה האב עשה כעצתו.

ברוב שעות היום, כשלימד המלמד גמרא עם רש"י, היה אברהם יצחק נשלח מחוץ מהכיתה. רק כאשר למדו חומש, ישב עם חבריו ולמד. כך נמשך הדבר מספר שבועות. יום אחד הגיע מלמד חדש לכיתה. גם הוא המשיך לנהוג כן כפי שקיבל מקודמו. בשעה שלימד גמרא, המלמד הבחין כי הנער שהיה אמור בשעה זו לשוטט בחוץ, מאזין בקשב רב לשיעור מבחוץ. המלמד קרא לנער ובחן אותו על דף הגמרא שלימד. להפתעתו הנער הבין את כל לימוד הגמרא באופן שוטף יותר משאר התלמידים. הוא פנה לתלמידים ושאל: "מדוע אברהם יצחק בחוץ ולא לומד גמרא?". התלמידים ענו: "מוחו חלש ואינו תופס. לכן המלמד החליט שלא להכביד עליו". כששמע המלמד את הדברים הבין כי מזימה מאחורי העניין. כשהוא נסער עד עמקי נפשו פנה לאבי הנער ושאל: "מדוע בנך לא לומד גמרא, הרי הוא חכם מעל בני גילו?".

אביו סיפר את מה ששמע מהמלמד ואת העצה שקיבל מהת"ח. המלמד אמר לאבי הנער: "אני אלמד אותו באופן פרטי. אם בסוף הזמן הנער יבחן על חמישים דפי גמרא ולא ידע אותם, אל תשלם לי מאומה! בטוחני, כי בנך יהיה לתפארת בישראל!". ואכן כך היה. הנער ראה סימן ברכה בלימודו והתעלה בידיעותיו וגדל בתורה מאוד. כשנעשה כבן 12 לא נמצא מלמד שיכול ללמדו בהתאם לרמתו הגבוהה. כשהתברר לאבי הנער קנאתו הקשה של אותו ת"ח שסמך עליו, ואיזה אסון כמעט המיט על בנו, העביר את בנו ללמוד בעיר רחוקה. שם אברהם יצחק המשיך להתעלות בתורה עד שנעשה לת"ח מופלג. אותו ת"ח שיעץ, התחרט מאוד על המעשה שעשה. מידת הדין פגעה בו, בניו שקיווה לראותם גדולי עולם, התרחקו מהתורה. האחד נעשה מנהל חוות סוסים והשני איכר. מאותו מעשה חזר בו הת"ח ממידתו הרעה, וקירב באהבה את ר' אברהם יצחק. כשחזר לבית אביו, כיבדו לדרוש בביה"כ. לאחר הדרשה קם הת"ח ונשקו על ראשו בפני כולם.

הרב הגאון יעקב יוסף זצ"ל - נולד במוצאי שמחת תורה, שנת ה'תש"ז (1947). למד בישיבות פורת יוסף, כולל קול יעקב ובמוסד הרב קוק. עשרות שנים שימש כרב שכונת גבעת משה בירושלים, והתגורר בשכונת שמואל הנביא. שימש כראש ישיבת 'חזון יעקב'. שימש חבר בגוף הכשרות בד"ץ 'ישא ברכה'.

הרבצת התורה שלו הייתה מופלאה עד מאוד. מסר שיעורי תורה בכל רחבי הארץ, והגיע לכל מקום, שאליו התבקש. הפך את בית-הכנסת בורוכוב בשכונת הבוכרים למקום של הרבצת תורה. **גאון. בקי בש"ס ובפוסקים בצורה מדהימה. את כל ארבעת חלקי השו"ע ידע על בור'ים.** בכל נושא שהיה נשאל- היה עונה במדויק ומצטט את המקור כולל סימן וסעיף, ואם היה מופיע מספר פעמים בשו"ע, היה מציין בדיוק את מספר הפעמים והסימנים.

גם לאחר שהתגלתה המחלה המקננת בגופו סירב בכל תוקף להפסיק את שיעוריו. מעולם לא איחר או הפסיד שיעור. לא היה אצלו חופשות או 'בין הזמנים'. בשבוע לפני פטירתו עוד אמר שיעורים במסירות נפש עילאית. ענוותן מופלא. את נסיעותיו ממקום למקום עשה באוטובוסים, והשתדל להימנע מאור הזרקורים. ברוב ענוותנותו, ביקש שלא לשבח אותו בהספדים מלבד עניינים של זיכוי הרבים.

ביקש לכתוב על מצבתו משפט קצר בלבד: **"פה נטמן עבדך בן אמתך יעקב חי בן מרגלית"**. נתבקש לבית-עולמו ביום שישי ב' אייר ה'תשע"ג (2013). על אף ההתראה הקצרה לפני כניסת השבת השתתפו בהלווייה כמאה אלף אנשים. ציונו בהר המנוחות בירושלים. חי כ-66 שנים.

אביו: הרשל"צ הרה"ג מרן עובדיה יוסף זצ"ל. **אמו:** מרת מרגלית ע"ה. **אשתו:** מרת נצחיה. **ילדיו:** מרת מרגלית, ר' עובדיה, ר' יהונתן, ר' משה יוסף, מרת רחל, ר' עמרם, ר' אברהם ומרת ציפורה. **מרבתי:** מרן הגאון רבי שלמה זלמן זלמן אוירבך, מרן הגאון ר' יוסף שלום אלישיב.

ר בינו מסר את כל חייו למען זיכוי הרבים וראה בזה את שליחותו בעולם. כל הזמן היה רץ ממקום למקום בשביל למסור שיעורים ולזכות את הרבים, זה התחיל בשיעור הלכה קצר אחרי הנץ והסתיים בשעות הלילה המואחרות. בשנה וחצי האחרונות הכל ראו את גודל מסירות נפשו לזכות את הרבים למרות מחלתו, הוא הגיע למצבים, שהמחלה ל"ע התפשטה לכבד, וזה היה שורף לו את הדם בגוף. הוא היה מגיע למצב של המוגלובין 7-8 **עד כדי כן שבשביל שהוא יעבור את הכביש, היו צריכים לעצור את התנועה! ולמרות זאת הלך ונתן שיעורים גם במצב קשה זה. אחרי טיפולים כשהיה יום שלם בביה"ח, היה יוצא ישר לשיעור.**

פ עם כשהיה צריך לעשות בדיקת C.T, הרב היה צריך לשתות חומר מסוים, היות שהחומר גורם לשיקוף, ואפשר לראות במכשירים מה מצב הגידול ה". הרב הגיע בבוקר לבית חולים ושתה את החומר והרופאה אמרה לו, שהוא צריך לחכות שלוש שעות, **כדי שהחומר ייספג בגוף** ורק אחר כך יהיה אפשר לעשות את הבדיקה, ואותו יום היה יום רביעי, שהיה מוסר שיעור בכלול, באותה שעה הוא אמר: "בשביל מה אני אשב פה שלוש שעות?" הוא שאל את הרופאה, אם הוא יכול לצאת שעה ולחזור, והיא אישרה לו, **הוא בא לכולל נתן שיעור וחזר לבית חולים!**

מר אליהו שאלתיאל הי"ו מתלמידיו המובהקים של רבינו סיפר: "עם כל גדלותו בתורה, הרב היה מתנהג עמו בענוה יתירה, ונוהג עמו כחבר. הייתה איזו משפחה בקרית עקרון שהרבה שנים לא היו להם ילדים, **הרב בירך אותם, והם זכו, שנולדו להם הרבה ילדים בזה אחר זה.** ההורים התקשו בצער גידול הילדים, בפרט שהיה להם בית קטן. סיפרתי לרב שמשפחה זו זקוקה לעידוד וחיזוק. לאחר השיעור, ללא שהיות, הרב הורה לי שניסע לאותה המשפחה. הרב נכנס לבית בשיא הפשטות, הפגין את השמחה הרבה שלו מהילדים החמודים. **הושיב את הילדים על ברכיו, השתעשע עמם, ויצא...**"

חמישה ימים לפני שהלך לעולמו, חבק הגאון רבי יעקב יוסף זצ"ל נכד נוסף. לרב עובדיה יוסף, בנו של רבי יעקב, נולד בן במזל-טוב. הרב עובדיה הגיע אל בית-החולים הדסה עין כרם שם היה אביו מאושפז, והציג בפניו את נכדו החדש. אחרי שהרב צחק"ל ברך את הבן והנכד, אמר הבן לאביו הגדול: **"אבא, ביום שני הברית, אנחנו רוצים שאתה תהיה הסנדק שלנו"**. הרב יעקב השיב לבנו הרב עובדיה: "נדבר במוצאי שבת".

ביום שישי, השיב הרב יעקב יוסף את נשמתו ליוצרה. ר' עובדיה (נכדו של מרן), התיישב במוצאי שבת ללמוד את הלכות אבילות מתוך ספרו של של סבו הגדול מרן פוסק הדור רבי עובדיה יוסף שליט"א. כשהגיע להלכות **ברית מילה באבלות**, הוא גילה, כי אביו הגדול ר' יעקב צחק"ל **מתח קו מתחת לשורות הבאות:** "שאף אם נולד הבן לפני פטירת המת, יום הכנסתו לברית היא לידתו, כמו הגר שהתגייר ביום המלו כקטן שנולד דמי, ע"כ. ונפקא מינה שיש להקל בחומרת האבלות שבתוך י"ב חודש".

הרב עמרם יוסף, בנו של רבינו סיפר: "בראש השנה האחרון, כשהגענו לפיוט של 'ויהי אחרי מות', **אבא בכה ובכה ואף אחד לא הבין למה. מעולם זה לא קרה כך"**.

פעם אחת בערב סוכות הגיע לשיעור בישיבת 'חוט של חסד', אך מכיוון שערב סוכות היה, לא היו נוכחים תלמידים בישיבה, כל אחד הלך לעזור בביתו, בחצר הישיבה בנו מספר בחורים את הסוכה יצא אליהם חכם יעקב ואמר: "אולי ייכנס תלמיד אחד לפחות, שנוכל לקיים את השיעור".

סיפר משגיח הישיבה, שמדי פעם אמר לרב יעקב: הרב, חבל שתבוא בבין הזמנים לא יהיו כמעט תלמידים, ואין זה כבוד התורה", הרב יעקב הנהן בחיך, אך בבין הזמנים הופיע גם אם היה תלמיד אחד.

מר אליהו שאלתיאל הי"ו, תלמידו המובהק של רבינו, למעלה מ-40 שנים. מספר על מסירות נפש רבינו לתורה: "בכל יום חמישי הייתי מסיע את הרב למסור את שיעוריו ברחובות, קרית עקרון, ומושב בני עייש.

גם בחול המועד פסח האחרון, כשהרב היה בחולשה נוראה, הוא לא ויתר על השיעורים, למרות המאמץ הכרוך בטלטולי הדרך אל מחוץ לעיר. כשהגענו לרחובות, הרב, לא יכול היה ללכת בכוחות עצמו, ואפילו להוציא את רגלו מהמכונת הוא לא יכל מרוב תשישות. אך למרות הקושי הוא לא ויתר על מסירת השיעורים".

ויפר בנו הרה"ג רבי משה יוסף שליט"א על מסירות נפש של אביו: "יום אחד הגעתי הביתה והוא חזר משיעור, לא יאומן כי יסופר, מרוב חולשה ביקש ממני שאוריד לו את המעיל והחליפה ולאחר-מכן הוא הכניס את היד לכיס ולא יכול היה להוציא את היד בחזרה מרוב חולשתו. הוא ביקש ממני, שאוציא לו את היד מכיסו! במצב כזה הוא היה נותן שיעורים!"

מר אליהו שאלתיאל הי"ו, תלמידו המובהק של רבינו מספר: "לרב הייתה מידת הכרת הטוב באופן יוצא מהכלל. על כל דבר קטן שעשיתי למענו היה מודה לי. בכל שבוע כשחזרנו לביתו, הייתי מגיש לרב כיבוד קל של מזונות. לאחר שהרב היה גומר לאכול ומברך ברכת 'מעין שלוש', הוא היה מרים קולו ומברכני ב'ברכת האורח', שנוהגים לאומרה ב'ברכת המזון' בלבד. כשלא יכולתי להסיע את הרב לשיעורים, בגלל שמחה משפחתית וכדומה, בני היה מסיע את הרב, וכמובן שהייתי נותן לבני את הכיבוד, שיגיש לרב בחזרה מהשיעורים. גם אז הרב לא חרג ממנהגו, לאחר שהרב היה מסיים לברך את ברכת 'מעין שלוש', היה מתקשר אליי מהמכונת, ומברכני ב'ברכת האורח'. ואם לא שמעתי את הצלצול ולא עניתי לשיחה, אז הוא היה משאיר לי את 'ברכת האורח' במשיבון הסלולארי".

הכרת הטוב של הרב הייתה מדהימה, מספר משגיח הישיבה, שהיה בכל חודש מעביר לרב את ה'משכורת' עבור השיעורים, הרב היה כל כך מודה, כאילו שלא מגיע לו, על אף שהמשכורת הייתה קטנה לפי ערכו.

לפני כעשור הייתה ישיבת הבחורים בליפתא (בפאתי ירושלים) חכם יעקב היה מגיע אף לשם לעיתים באוטובוס להעביר שיעור, יום אחד הגיע הרב אך ביהמ"ד היה באמצע ניקיון, (המנקה שכח מהשיעור של הרב) לא פחות ולא יותר הרב תפס את מקל הגומי והחל לגרוף את המים באומרו: "מאוחר לשיעור".

הרב חכם משה זקן מאזוז זצ"ל - נולד בשנת ה'תרי"א (1851) בג'רבה שבתוניס. בצעירותו למד אצל הגאונים חכם אברהם הכהן, חכם סאסי מעתוק כהן יונתן וחכם חיים הכהן שהיה לרבו המובהק של רבינו. בשנת ה'תרל"ב (1870) רבינו התבקש לנהל את ענייני הקהל ברובע 'כבירה' שבג'רבה - תפקיד אותו מילא עד יומו האחרון. בשנת ה'תרל"ו (1875) התמנה לדיין בעיר ג'רבה. בשנת ה'תרס"ה (1905) התמנה לאב בית הדין. העמיד תלמידים רבים. רוב חכמי ג'רבה בדורות האחרונים סומכים ומתבססים על הוראותיו ופסיקותיו. בחכמתו הרבה ידע כיצד לדאוג לתווך בין בני זוג שלא יתגרשו. נפטר ביום ב' אייר ה'תרע"ה (1915). ציונו בג'רבה. חי כ-64 שנים. לאחר זמן הועלו עצמותיו לארץ.

אביו: ר' כמוס. **אשתו:** הרבנית מימיה. **מרבותיו:** חכם אברהם הכהן, חכם סאסי מעתוק כהן יונתן, וחכם חיים הכהן (רבו המובהק של רבינו). **מתלמידיו:** הצדיקים רבי מכלוף עידאן, רבי חיים חורי, רבי מרדכי אמייס הכהן ורבי יוסף בוכריץ. **מספריו:** **יסבר פנים** - חידושים על הש"ס **ישערי משה** - שו"ת וחידושים בהלכה **ישערי תורה** - חידושים ודרושים בהלכה **ישם משה** - עניינים שונים **צדיק ונשגב** - על מסכת ביצה **יוקהל משה** - דרושים **יקרא משה** - חידושים על התנ"ך ומאמרי חז"ל **הוראת זקן** - דינים והלכות באורח חיים ויורה דעה בערבית יהודית.

בערב שבת קודש, ב' אייר ה'תרע"ה, נפטר באי ג'רבה אב בית הדין הגאון רבי משה זקן מאזוז זצ"ל. הצדיק נפטר כבן שישים וארבע שנים. על ההספד העידו "כי מעולם לא נעשה הספד מר וגדול כהספדו של רבינו הגדול זצוק"ל". מקהילת ג'רבה נשלחו מברקים גם לקהילות אחרות כדי להודיע על האסון המר. המברק הגיע גם לקהילת תאטווין ובו בקשה לדרוש בשבת בשבח הצדיק הנפטר לכבוד התורה ולומדיה. המברק הגיע בזמן לא נוח. באותו יום שישי הגיעו נחילי ארבה לעיר וכיסו את עין הארץ.

המושל ציווה על כל תושבי העיר והיהודים בכללם לצאת ולגרש את הארבה, לפני שיאכל את כל העשב והעצים. בני הקהילה עמלו בפרך בניסיון גירוש הארבה ונבצר מהם להתכונן כראוי לשבת קודש. יתר על כן, הם חששו פן יאלצו לעסוק במלאכה זו גם בשבת עצמה. יש בכך משום ביטול עונג שבת, תפילה בציבור ולא יוכלו גם להעלות את זכרו של הצדיק הנפטר ברוב עם כראוי לכבודו, והכל מפני גזירת המושל ומורא עונשו.

בין העוסקים בגירוש הארבה היה גם הגאון רבי דוד כהן זצ"ל, רבה של העיר תאטווין. תוך כדי עבודה, נשא את עינו השמימה ואמר בקול רם: "ריבונו של עולם, אם כבודו של הרב הגדול זכותו תגן עלינו יקר בעיניך, מתחננים אנחנו לפניך, שמחר לא יישאר ארבה אחד בכל גבול העיר, כדי שנוכל לחלוק לרבינו את הכבוד הראוי!". החמה עמדה לשקוע. שבורים ורצוצים פנו היהודים לקבל את פני שבת המלכה ולאזר כוח ליום מחר.

למחרת השכימו, והנה הארבה באופן פלא נעלם מן העיר. לא נותר אפילו אחד! הכל נאספו לתפילה נרגשת, ושמעו דברים בשבח רבי משה זקן מאזוז זצ"ל. רבה של העיר פנה לשלושה דיינים וביקש מהם שיחקקו את המעשה המופלא לדורות בגביית עדות! (מעובד מתוך 'מעין השבוע', שהביא מתוך הספר 'שפתי צדיק')

מעשה באדם שכלתו לא ידעה לאפות לחם בתנור. כל לחם שהיתה אופה, היה יוצא שחור כפחם. האיש ניסה להשפיע על בנו לגרש את אשתו, אבל קודם לכן, האב ובנו באו לפני רבינו וסיפרו לו על העניין. רבינו קבע להם מועד להגיע אליו עם הכלה ביום פלוני אחר הצהריים. לאחר שיצאו מבית הצדיק הרב ביקש מאשתו כי ביום המיועד תאפה לו לחם שחור כפחם ותעטוף אותו יפה במפית.

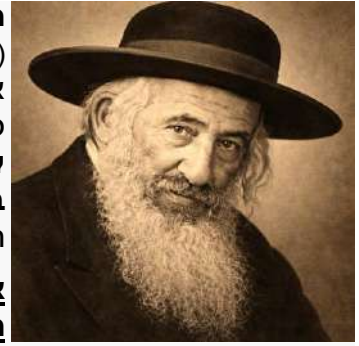
כשהגיע היום האב ובנו באו עם הכלה. הרב עסק אז בלימודו. לפתע אשתו לאכול קראה לו. הרב אמר לה, שתמתין מעט עם הארוחה כי יש אנשים שממתנים לו. האנשים מיהרו לומר כי יש להם זמן וקודם הרב יסעד את ליבו. הרבנית הגישה את האוכל והלחם. הרב ניגש ליטול את ידיו, הוציא את הלחם מהמפית ולנגד האב ובנו נגלה הלחם שאשת הרב אפתה שחור כפחם. הרב אכל אותו לאיטו כאילו רגיל בו. האב ובנו רואים ומשתאים. האב פנה לבנו ואמר: "אם הרב רגיל לאכול לחם כזה וסובל כך מאשתו, מה אנחנו נאמר?". הם מיד ביטלו את תוכנית הגירושין. (מעובד מתוך 'מעשי חכמי הספרדים')

הרב מאיר מאזוז סיפר על רבי משה זקן מאזוז שהיה רבה של חארה סגירה בג'רבה. אחד הסיפורים הוא, שאביו של הרב לקח אישה שניה. אותה אישה מסיבותיה לא הרשתה לבן רבי משה זקן מאזוז לקחת כלום. כשהיה רבינו צריך שמן ללמוד תורה לאורו הוא היה שולח את אשתו למטבח. היא היתה לוקחת שמן בפיה ומביאה אותו לבעלה כדי שיוכל ללמוד תורה לאורו.

אחרי שנים רבות עלתה משפחתה של הרבנית לארץ ישראל. הרבנית ביקשה גם כן להצטרף איתם ולעלות גם היא אבל בסוף ימיה לקתה בשיתוק ברגליה רח"ל. היא ביקשה מהם, שיוליכו אותה לקבר בעלה הרב ז"ל. הם לקחו אותה לשם. כשהגיעה לשם, היא בכתה ואמרה: "זכור נא כי כל התורה שלך ממני באה, שהייתי מביאה לך את השמן בפי וקעת אתה שוכח אותי?". היא לא זזה משם עד שהבריאה וחזרה ברגליה לביתה ואפילו זכתה לעלות לארץ עם משפחתה. ציונה בבאר שבע. (גדולי ישראל)

רמי מדאר סיפר: אני הייתי אחד מכמה חברים שהוציאו את עצמותיו של הרב משה זקן מזוז. אותו יום היה יום בהיר מזג אוויר טוב רגוע. אנחנו חופרים עד שהגענו. היו כמה ספרי תורה קבורים לצדו של הרב. כשפתחנו את קברו של הרב רק הרמנו את הבלוק הראשון והנה פלא פלאים המזג אוויר ברגע אחד התהפך פתאום רוח חזקה ממש כמו טורנדו ופתאום התחילו לרדת טפטופים של גשם.

כולם ברחו למצוא מחבוא. אני הייתי בהלם מתבונן במחזה המופלא. רבי ברכיה דיעי ניגש אלי משך אותי ואמר: "מה אתה מסתכל, זה רב גדול". אמרתי לו: "חבל, שלא הבאתי מצלמה וצילמתי את המחזה" (בזמנו לא היה פלאפון עם מצלמה). תוך דקה הכול נרגע שוב כאילו לא קרה שום דבר: הכול חזר להיות בהיר שמש זורחת. חזרנו להוציא את עצמותיו של הרב הקדוש.

הצדיק הרב ישעיה שטיינר הידוע כרבי ישעיה'לה מקרסטר זצ"ל: נולד בשנת ה'תרי"ב (1852) בכפר זאבריו שליד סלובקיה. מייסדה של חסידות קרסטר ואף שימש בה כאדמו"ר. אביו נפטר בהיותו בן שלוש. בגיל שנים-עשר אמו שלחה אותו לבית האדמו"ר רבי צבי הירש פרידמן מליסקא, אשר בהמשך מינה אותו למשמשו ונאמן ביתו. **לאחר פטירת רבו החל להתפרסם כ"בעל מופתים" ורבבות חסידים נהרו אליו. בחוגים רבים משתמשים כיום בתמונתו כסגולה נגד עכברים ולשמירה לכל מערין בישינ.** נפטר ב-ג' אייר ה'תרפ"ה (1925). חי כ-73 שנים. ציונו בקרסטר.

אביו: ר' משה. **אימו:** מרת הענטשא מרים. **אישתו:** מרת שרה (בת ר' יונה ווינשטוק ממאד). **רבותיו:** האדמו"רים ר' צבי הירש מליסקא, ר' חיים הלברשטאם מצאנז. **ילדיו:** ר' אברהם (מיילא את מקום אביו כאדמו"ר, אך לאחר פחות משנתיים, ב-י"ח אדר א' ה'תרפ"ז [1927] נפטר). **מתלמידיו:** בנו, ר' אברהם. חתנו, ר' מאיר יוסף רובין. (שניהם שימשו כאדמו"רים בקרסטר).

אירע פעם בשבת קודש בצילא דמהימנותא אצל רבינו, המיטות היו מלאות עד אפס מקום מרוב אנשים אשר באו אף הם לשבות בצילו, ביניהם נמנו אף אנשי צורה אשר לכולם נמצאו באיזשהי דרך מקומות לינה בביתו של רבינו. בין הבאים נראה היה אף איזשהו הלך 'תמהוני' אשר הגיע לשבות את שבתו אצל רבינו ממקום מגוריו אשר בכפר סערנץ, ודרש אף הוא מקום לינה ככולם, ואכן רבינו שש ושמח על המצווה, אשר נקרתה בפניו, ואף אץ לחפש לו מקום לינה ראוי לשמו.

רבינו אשר נהג בענווה ובפשטות מדהימה, **אשר עשה כל זאת בכבודו ובעצמו, שכן כל גבאי או משמש לא היה אצלו, אלא את כל הצטרכויותיו המועטות, כמו הצטרכויות האורחים המרובים, דאג באופן אישי.** כשדרכו של רבנו הייתה לסדר את האש"ל לאורחים הרבים, והרבנית הצדקנית יושבת הייתה לה כל היום במטבח, שם מבשלת הייתה תבשיל אחר תבשיל עבור אורחיהם הנכבדים והפשוטים כאחד... אף מיודענו אותו הלך 'תמהוני' לא נגרע חלקו מיתר אורחי הבית הנכבדים, ואף אצלו נראה היה רבנו, כשהוא מתרוצץ בין חדרי הבית, בתורו אחר מקום לינה ראוי לשמו עבור האורחים הנעלים.

אך כעבור בירור קצר נוכח הצדיק כי עתה כמות האורחים עברה את מכסתה, **וכי ייאלץ הוא עתה למצוא לאורחו הדגול מקום לינה בעליית הגג,** ושם הקצה לאורח מיטה מוצעת ויפן אל האורח, ויאמר אליו: "יש לי למעלה על הגג חדר מיוחד עבורך!"

האיש הלזה, כשומעו זאת, תחת אשר יודה לרבינו על רוב טובו וחסדו עמו, בטורחו להשיג חדר מיוחד עבורו, כעס על אשר כה 'זלזל' בו רבינו, ונתן לו לישון אך ורק בעליית הגג. והלה לא שלט ברוחו, **ובליל שבת קודש בעוד הכול נמים על יצועם, הדליק אש בחדרו והצית את בית רבינו במו ידיו. הנזק היה גדול ועצום ורב, ורק בנס השרפה לא פגעה בנפש.**

כל העיירה הייתה כמרקחה מעזתו הנוראה של אותו מזיק 'תימהוני', ויבקשו לעשות בו שפטים, אך היחיד שלא שת לבו לכל זאת, היה... רבינו, אשר לגודל צדקתו קרא לו לאותו הלך, והחל 'מתנצל' באוזניו, באומר: "רואה אני, כי זקוק הנך לשמירה מיוחדת, הלכך בוא ותישן עמי בחדרי שלי!". 'התרצה' הלה לרבינו, והסכים להזמנתו, ויישנו שניהם יחדיו!

בנו ומ"מ של רבינו - הרה"ק ר' אברהם מקרסטר זיע"א סיפר, שכשישב שבעה ל"ע אחר אביו רבינו זיע"א, נכנס יהודי, שהתגורר בכפר מרוחק, ואמר: "כעת יכול אני לספר: מנהל אני בית מרזח, והגויים נכנסים לשתות ולהשתכר, וזוגתי ובנותי היו עומדים להגיש את המשקה לנכרים, ואני הייתי יושב בחדר הפנימי לנהל את החשבונות וכו'. פעם נכנסה זוגתי בבהלה, וספרה לי, שישנו איזה גוי שהשתכר מאוד. הגוי עמד ורקד, ותפס ביד בנותי והכריח אותן לרקוד עימו".

"מיד יצאתי בבהלה, וראיתי את המחזה הנורא, וברוב כעסי נתתי לשיכור מכה חזקה על פניו. הוא נפל על הארץ, ראשו נחבט במדרגת האבן, ונשאר דומם על הארץ. למזלי אף אחד כבר לא היה יותר בבית מרזח, אני ניגשתי אליו ומיששתי את דפקו, וראיתי שאין דופק ואין נשימה. תפסתי אותו וגררתי אותו אל מחסן המשקאות, נעלתי את הדלת, ומיהרתי לנסוע לקרעסטר אל הרבי".

"כשהגעת אל הרבי, סחתי לפניו את צרתי. כששמע זאת, גער בי ואמר: 'מניין לוקח יהודי כח זכות להרים ידו ולהכות, ואפילו אם זה נכרי?'. לאחר מכן אמר לי, 'חזור לביתך ואמור לנכרי, שאני אמרתי, שבכוח רבותינו הקדושים הרה"ק מצאנז זיע"א והרה"ק מליסקא זיע"א הנני מצווה עליו שיקום וילך לביתו'.

"לא הרהרתי רבות, וחזרתי מיד לביתי, ואמרתי לגוי, את אשר ציווה רבנו. ומיד קם הנכרי כאילו התעורר משינה ארוכה, והחל ללכת לביתו, מגודל הפתעתנו מעוצמת הנס, הלכנו אחריו לחזות זאת בעינינו.

כשהגיע סמוך לביתו, עמדו כבר ליד הדלת אשתו וילדיו, הם דאגו לו ושמחו מאוד לראותו. כשהגיע סמוך לבית, הגיע במרוצה שור זועם, ורמס אותו למוות, לעיני משפחתו. כשחזרתי לקרעסטר להודות לרבינו על הנס, הזהיר אותי: 'אם תספר זאת בעודי חי, זה יזיק לך ולי'. אך כעת אחר הסתלקות רבינו הקדוש, יכול וחיוב אנכי לספר זאת.

○ י"פ הנגיד ר' מיכאל גאטליעב מאוהעל שפעם אחת בא לרבינו וביקש להתייעץ מכיוון שמסחרו במכירת גחלים, ועכשיו בא גוי אחד להתחרות בו. אמר לו רבינו בזה הלשון: "הקול קול יעקב, ענייני הקול שייכים ליהודי ולא לגוי". חלפו ימים מועטים בא הגוי לר' מיכאל וביקש ממנו, שיקנה ממנו הגחלים עם הכלים הנצרכים לזה, כי חזר בו ואינו רוצה להתעסק יותר בזה. (מי באר ישעיהו קרסטר)

הפרידה של יענקל מהוריו, בדרכו לנסות את מזלו באמריקה הגדולה, היתה קשה ומרגשת. צפירת הרכבת קטעה אותה באכזריות. יענקל נופף להוריו לשלום ונבלע בין הנוסעים. כשהגיע לאמריקה הצטרף לקהילת יראים ושלמים. הוא שכר דירת-חדר קטנה באיסט-סייד היהודית במנהטן. עד מהרה גם מצא עבודה שפרנסה אותו בכבוד. כעבור זמן נשא אישה בת-טובים כשרה. האיגרת ששלח להוריו אשר בהונגריה על הסתדרותו הטובה ועל נישואיו, שימחה אותם לאין-קץ. יענקל התברך בחריצות ובתפיסה מהירה.

הוא ידע לזהות הזדמנויות ולאחוז בהן ברגע הנכון. יום אחד קנה ממהגר סיני קשיש מיכבסה גדולה, ששכנה ברחוב המרכזי של השכונה. הוא הפעיל את המכבסה שעות נוספות והתאמץ לרצות את לקוחותיו. עד-מהרה נהפך המקום לעסק משגשג. ההצלחה לא סיחררה את ראשו. הוא הוסיף לדבוק בדרך התורה והמצוות והכיר תודה לה' על הצלחתו. נזקקים ידעו כי בביתו יזכו לתרומה הגונה. חיוו של יענקל התנהלו על מי-מנוחות. נולדו לו ילדים והוא ניהל בית יהודי לתפארת.

עד ליום שבו החלו העניינים להשתבש. מול המכבסה שלו פתחו שני איטלקים צעירים מכבסה מתחרה. השניים שכרו אולם רחב-ידיים ומילאו אותו במכונות-כביסה משוכללות ומהירות. רשימת לקוחותיו של יענקל החלה להצטמק. הוא חש כי יציבותו הכלכלית מתערערת והולכת. כעבור זמן רמזו לו האיטלקים כי מוטב לו לסגור את מכבסתו. עיניהם היו צרות בפרנסה המעטה שעדיין הניבה לו המכבסה. יענקל'ה היה אובד-עצות.

היהודי שהתדפק על דלת ביתו השכיח ממנו לשעה קלה את צרותיו. הוא נשא עמו דרישת-שלום חמה וטרייה מהונגריה. השיחה נתגלגלה עד שהגיעה גם לסיפור מצוקתו של יענקל. "שמע-נא", הציע הלה, "ודאי שמעת על הצדיק רבי ישע'לה מקרסטיר, שאליו אני קשור. בעוד כמה שבועות אשוב לפקוד את חצרו. כתוב 'פדיון-נפש' לצדיק ואני אמסרהו לו". הרעיון קסם ליענקל, שעשה מיד כעצת אורחו.

חצי שנה חלפה מאז. הפרנסה הוסיפה להיות דחוקה והאיזמים תכפו וגברו. בוקר בהיר אחד שב מיוזעו והופיע בביתו של יענקל. "ברוך שובך לצל קורת'י הרעועה", הכריז יענקל בחיוך עגום, שהבהיר את מצבו. "יש לי בשורות טובות בשבילך!", הכריז האורח, והוציא כיס בד קטן. "הצדיק שלח לך קמיע. שמור בכיסך, לשמירה ולהצלחה. הצדיק הורה שלא תפתח את הקמיע עד שתחוש כי בא המועד המתאים".

בימים הבאים ניסה יענקל לשאוב עידוד מברכת הצדיק ומהקמיע ששיגר לו, אף שידע היטב כי מתחריו זוממים דבר-מה. שני האיטלקים החליטו לפעול. הם גייסו צעיר שחור בעל עבר עברייני עשיר והבטיחו לו מאתיים דולרים תמורת שריפת המכבסה של היהודי. הצעיר הסכים וקיבל מן השניים הכוונה מפורטת ובכללה שם הרחוב, תיאור חלון-הראווה של המכבסה והחנניות הסמוכות לה. הם תחבו לידו שטר של מאה דולרים. "את היתרה תקבל לאחר הביצוע", אמרו.

בשעת לילה מאוחרת יצא הצעיר למשימה. בידו נשא מכל דלק גדול ובכיסו גפרורים. הוא חיפש אחר המכבסה, על-פי ההנחיות שקיבל, אך לא הצליח לזהות את המקום. כעבור שעה קלה החלו עצביו להתרופף. החשכה הסתירה מעיניו את מכונות-הכביסה שמעבר לזכוכית. מדקה לדקה גברה עצבנותו.

בלית-ברירה טמן את המכל בפניה נסתרת והמתין לעובר-אורח. "איך מכיר את המכבסה?!", תמה הלה, והצביע על מקומה המדויק. התפלא הצעיר על שלא הבחין בה קודם-לכן. אך הסתלק האיש מיהר הצעיר אל המיכל. הוא רץ אל המכבסה, ניפץ במהלומה עזה את השמשה הקדמית, והתיז את הדלק על מכונות-הכביסה. בתוך שניות הייתה המכבסה למאכולת-אש.

למחרת בבוקר הלך יענקל, כדרכו, להתפלל שחרית. לאחר התפילה, בלי לדעת על אירועי הלילה, פנה אל מכבסתו. ממרחק הבחין בכבאים ובשוטרים שמילאו את הרחוב. הוא רץ לעבר המכבסה. יענקל התקשה להאמין למראה עיניו. המכבסה המפוארת של צמד האיטלקים הייתה לאפר. השניים התרוצצו בחוץ, חיוורים ועצבניים. יענקל מיהר לפתוח את המכבסה שלו, שלידה כבר המתינה קבוצת לקוחות.

הסיפור המלא נחשף רק כעבור יומיים, לאחר שהמשטרה תפסה את המצית. הוא סיפר: "התכוונתי להצית את המכבסה ממול וטעיתי בזיהוי המטרה", הודה. הוא, הסגיר גם את מזמיני ההצתה - בעלי המכבסה השרופה. בבת-אחת חזרו כל הלקוחות הוותיקים למכבסה של יענקל. מצבו הכלכלי שב ועלה מעלה. גם תרומותיו חזרו להיות נדיבות כבזמנים הטובים. מאז חלפו שנים ועדיין לא מש הקמיע מחיקו. יום אחד התבשר בצער על פטירת רבינו. יענקל סבר כי זהו "המועד המתאים" שעליו רמז הצדיק. כשפתח את הקמיע נעתקה נשמתו. על רצועת קלף זעירה הופיע הפסוק - "ואת האנשים אשר פתח הבית הכו בסנוורים, מקטון ועד גדול, וילאו למצוא הפתח".

בל ודחוק היו מנת חלקו של ר' פינחס. חנות המכולת הקטנה שהחזיק, ובה השקיע לא הניבה רווחים. להפך, מרובה הייתה ההוצאה על ההכנסה. הפסדיו הצטברו והלכו וחובותיו תפחו. זמן רב התרגלו ילדיו למחסור, ואף אשתו קיבלה את הדין באהבה. אולם השנים עברו, המשפחה גדלה. המצב נעשה בלתי-נסבל. "עד כמה נוכל אני והילדים לשאת את חרפת העוני?", שאלה אשתו. ר' פינחס נשא את עיניו לשמיים ואמר: "מאין יבא עזרי, עזרי מעם ה'". ולפתע עלה בדעתו, כי אכן רק לברכת שמיים הוא זקוק, הרי חנות יש לו...

לא-הרחק מהיישוב שבו התגורר שכנה העיירה קרסטור, שבה ישב רבי ישעיה שטינר, הנודע בכינויו ר' ישע'לה קרסטיר. סיפורי מופת שנקשרו בשמו היו שם-דבר בכל הסביבה. כעת החליט ר' פינחס לצעוד בדרך העולה לקרסטור, לחלות את פני הצדיק, אולי ירעיף עליו את ברכותיו ויתפלל להצלחתו.

החמימות המיוחדת, שבה התקבל אצל הצדיק הותירה את ר' פינחס נבוך מעט. הוא החל לתאר את מצבו, וחש כי הצדיק עוטפו באהבה, ומאזין לו רוב-קשב. כשסיים, הרים רבי ישע'לה את ראשו, ואמר: "ר' פינחס בני, עזוב את העבודה בחנות ולך להתפרנס מתיווך דירות וקרקעות. ה' יהיה בעזרך". ר' פינחס עמד מופתע. מעולם לא עסק בתיווך ואין לו שום מושג בתחום זה. אך הוא ידע, שאין להקשות על דברי הצדיק. הוא יצא מהחדר ושב אל ביתו.

שלא עבר זמן רב ושמו של ר' פינחס נודע כסוחר נדל"ן מצליח. מיד לאחר שובו מקרסטור סגר את המכולת והחל לעסוק בתיווך בתים וקרקעות. בכל עסקה שעשה האירה לו ההצלחה פנים, ור' פינחס העני נהפך לעשיר מופלג ועתיר נכסים. אשתו וילדיו היו עכשיו מטופחים ולבושים היטב, וגם ביתו השתנה לבל-הכר. כשחלפה שנה מאז קיבל את ברכת הצדיק, החליט ר' פינחס לעלות שוב לקרסטור ולהביע את תודתו. הפעם בא ישוב בכרכרה מכובדת, רתומה לסוסים אבירים, ועגלון צמוד הממתין להוראותיו. "באתי להביע את תודתי העמוקה על הברכה שבירכני", אמר ר' פינחס לצדיק. "ברוך ה', מאז עשיתי כעצתו נהפכתי לעשיר גדול". הצדיק הביט בו בעיניים מאירות ושאל: "וצדקה אתה נותן?". לרגע התכרכמו פני האיש, אך מיד ענה: "ודאי. מעודי הפרשתי צדקה לעניים".

שתק ר' פינחס רגע והוסיף: "אבל, רבי, דבר אחד אכן מציק לי מאוד. אינני יכול לסבול את הצביעות, שרבים נוהגים בה. כשהייתי עני וחסר-כול, מעטים היו ידידיי. עתה נעשו פתאום הכול לקרובי ולידידיי. עני אחד מסביר לי, כי הוא קרוב-משפחתי, שכן סבו היה בן-דוד של אבי. וכך שני ושלישי ועוד רבים. הם למדו להחניף לי, אבל מטרטם אחת – כספי. קשה לי לתת כסף לבני-אדם כאלה".

הצדיק לא השיב, אבל קרא לגבאי. "הבא לכאן בבקשה דף נייר, נוצה וקסת דיו", אמר לו. בתוך מספר דקות היה הכול מוכן על שולחן הצדיק. ר' פינחס עמד משתאה, והנה הצדיק קורע את הנייר לפיסות קטנות. רבי ישעיה פנה לר' פינחס: "אמור לי בבקשה את שמותיהם של היהודים המכובדים ויראי-ה' שבעירך". ר' פינחס עדיין לא הבין, למה דבריו מכאונים, אך מנה לפני הרבי את היהודים הזכורים לו, והרבי כתב את שמותיהם על פיסות הנייר.

כשסיים לכתוב את השמות אמר הצדיק: "אני מתכוון עכשיו לערוך הגרלה בין הרשומים בפתקים, מי מהם יזכה בעושר, שאתה סובל כל-כך ממנו". ר' פינחס החוויר. רק עתה תפס את משמעות העניין. הוא הבין כי בעוד רגע קט ישוב להיות עני מרוד, וכל עושרו יילקח ממנו. כשכל גופו רועד החל להתחנן לפני הצדיק ולהביע חרטה על מה שאמר. ארשת פניו של הצדיק נשארה רצינית. בעוד הוא מקפל את פיסות הנייר קרא לעברו: "בשביל מה יהודי צריך כסף, אם לא כדי שיוכל לתת צדקה לעניי עירו?!". כל פיסות הנייר היו מקופלות היטב ומוכנות לגורל. ר' פינחס פרץ בבכי ובלב שבור התחנן לפני הצדיק לתת לו הזדמנות לתקן את דרכיו. מעתה הוא מבטיח לפזר מהונו לכל נצרך.

בינתיים קרא רבינו לגבאי וביקש ממנו להביא כלי מתאים. בתוך כך אמר לר' פינחס: "רואה אני, כי אכן מתחרט אתה על התנהגותך ועל דבריך. אני מוכן להשתדל עוד פעם בעבורך. אכתוב גם את שמך על פתק ואכניס אותו לגורל. אם שמך יעלה בגורל, יהיה זה אות משמיים כי התקבלה תשובתך". הפתקים הוכנסו לכלי, והגבאי התבקש להוציא פתק אחד. ר' פינחס הביט בגורל, שפתיו רחשו תפילה, ובלבו הבטיח כי ישנה את דרכו וייתן צדקה ביד רחבה לכל נזקק. ליבו החסיר פעימה, כאשר מסר הגבאי את הפתק לידי הצדיק. רבינו פתח את הפתק וקרא: "ר' פינחס, זכית!". דמעות של אושר נקוו בעיניו. בהתרגשות ובהכנעה שמע את מילותיו המעודדות של הצדיק, כי מעתה ודאי ראוי הוא לעושר, וכי מהיום ידע לעשות בכספו אך טוב וחסד. כשנפרד מהצדיק, היה ר' פינחס אדם אחר, וכזאת הייתה גם התנהגותו.

הרב המקובל ראובן שלום שרבאני זצ"ל- נולד ב-י"ז אייר ה'תש"ד (1944) בירושלים. בבית של תורה ויראה צרופה גדל והתחנך במסורת בית-אבותיו הדגולים, שחינכוהו מגיל צעיר לשקוד על התורה והעבודה. בנערותו התחנך בישיבת 'פורת יוסף', שם עלה ונתעלה במעלות התורה, היראה והלימוד והיה לאחד מבחירי הישיבה. זכה ללמוד עם גדולי התורה הספרדים. שימש כאבן שואבת לרבים שביקשו לרכוש מידיעותיו וחכמתו המופלגת. בגיל תשע-עשרה שנים בלבד כבר הוסמך לרבנות! שקדן וגאון נפלא.

בהמשך בשל הצורך בהקמת ישיבה לבני עדות המזרח, חבר לר' יהודה כהן ויחד פתח עימו את ישיבת 'אוהל מועד' בה למדו רבים כאשר רבינו שימש כמשגיח. בהמשך הקים יחד עם ר' יהודה את ישיבת 'יקירי ירושלים' ושימש מראשי הישיבה בה. הרביץ תורה ויראה לצעירים. עיונו היה מבעית.

מסופר כי בעת שהגאון בן ציון אבא שאול נכנס לניתוחים וכד' היה ממנה את רבינו למגיד שיעור תחתיו, בעומק עיון הפשט. שיעוריו נמשכו כשלוש שעות רצופות. בבחרותו שינן כל כך הרבה פעמים את תלמודו, עד שהיה חוזר על שישים דפי גמרא בשעה. היה מחנך תמיד להנהגה ודרך ארץ, לחינוך מתוך שלוה ומאור פנים, לקדושה ולזכירת יום המיתה. העיד על עצמו שמעולם לא נשמע קול צווחה או צעקה בביתו!

בהמשך חלה ובחסידי ה' והתפילות הרבות, החלים בניגוד לדברי הרופאים. גאון בנגלה ובנסתר. צדקתו ויראתו היו עצומים והקרין זאת על כל רואיו. **בעל רוח-הקודש. ענוותן מופלא.** ראה כל תלמיד כבנו היחיד. בשנתו האחרונה התנייד על כסא גלגלים בשל השיתוק ברגליו. למרות הסבל והייסורים שהיו מנת חלקו, מאור פניו לא מש ממנו. נפטר בשבת קודש בשעת המנחה רעוא דרעווין, ג' אייר ה'תשע"ז (2017). חי כ-73 שנים. ציונו בהר המנוחות בירושלים.

סבא (מצד אביו): המקובל ר' יהושע. **אביו:** המקובל ר' יוסף חיים. **אמו:** מרת סול שולמית (לבית טלווי). **אשתו:** מרת דליה (בת ר' יעקב סודרי- מראשי העיר חיפה).

מרבתי: חכם ר' עזרא עטיה, חכם ר' מנצור בן שמעון, חכם ר' עמרם אזולאי, חכם ר' יהודה צדקה, חכם ר' ששון מזרחי, חכם ר' יוסף עדס, חכם ר' אפרים הכהן, חכם בן ציון אבא שאול. **בניו:** ר' יעקב (ראש ישיבת 'אוצרות התורה' בבני ברק), ר' יהושע (ר"מ בישיבת 'קול תורה' בירושלים), ר' אלחנן ור' אליהו (מחשובי הלומדים בבית וגן בירושלים). **חתניו:** ר' ישראל פתאל (ר"מ בישיבת 'יקירי ירושלים'), ר' דניאל אשכנזי מביתר ור' פנחס דניאל. **גיסיו:** ר' בן ציון אבא שאול (ראש ישיבת 'פורת יוסף'), ר' ניסים טולידנו (ראש ישיבת 'שארית יוסף').

בצעירותו התארך אצל ידידו, שהיה חתן חדש. הייתה זו השבת הראשונה שעשו בביתם אחרי החתונה. אשת החבר הכינה לסעודה מאכל עם קישואים, ורבינו היה רגיש למאכל זה, ולמעשה עצם הרחת המאכל גרמה לו בחילות. בנוסף, מאכל זה היה מלוח בצורה מוגזמת ואף חברו, החתן, לא יכל לאכול ממנו, אלא טעם מעט והניח את הצלחת כמות שהיא.

אולם רבינו שלא רצה לבייש את בעלת הבית, הכריח את עצמו ואכל את כל הצלחת, ולאחר מכן גם שיבח את בעלת הבית על מאכליה הערבים, וגרם לכך שנשאל האם יחפוץ בצלחת נוספת, והשיב בחיוב. והכריח את עצמו לאכול גם את הצלחת השניה עד תומה. למחרת, שכב במיטה מרוב חולשה וחולי.

אחד מנכדיו שהגיע פעם לביתו בליל בדיקת חמץ, התבקש על ידי רבינו להביא את השקית הנמצאת בביתם. כמובן שהוא הזדרז לקיים את שליחות הסבא, כשהוא תוהה בליבו, מדוע ציווה אותו להביא את השקית בעיתוי הזה, מה 'בוער' כל כך בשעה דחוקה זו של בדיקת החמץ להביא את השקית?.

עוד בטרם מילא את שליחותו נשאל על ידי הסבתא: "שוב הוא מבקש את השקית? מה בוער לו כל כך לשרוף את התעודות?". הנכד התפלל, באלו תעודות מדובר ומדוע הסבא מבקש לשרוף אותם? והסבתא השיבה: "אלו תעודות ההסמכה לרבנות של סבא. הוא קיבל אותם בהיותו כבן תשע-עשרה שנים בלבד!, ותעודה נוספת אותה קיבל לאחר מכן".

"לא זו בלבד שהוא לא הסכים מעולם לתלות את התעודות הללו על הקיר, הוא מקפיד מאז ומתמיד לאחסן אותם רק בביתם. מעבר לכך, מדי שנה הוא מבקש מחדש להוציא אותן כדי לשורפן יחד עם החמץ, מכיוון שהוא טוען שמדובר בגאוה ותו לא. אבל אינני מסכימה והוא מכבד את רצוני".

על שולחנו סעדו מדי שבת עשרות בחורי ישיבות, ללא הזמנה על אף העובדה כי ביתו היה קטן ביותר. כל אחד מהבחורים היה יוצא עם פס עוגה, כדי שלא יצא בידיים ריקות. רבינו חש את יום הפטירה בכל ימיו, ובשיחותיו הרבה לתאר איך ירד לקבר בבוא היום בו יתבקש לבית-עולמו.

פעם אחת נכנס לשיעור ואמר: "יש כאן בחור שעובר על תקנון הישיבה ולומד שיעורי נהיגה. אני רואה שהדבר מסוכן מאוד בעבורו, והוא או חלילה ייהרג או יהרוג, שידע שהזהרתי אותו!". אותו בחור התעלם מדברי רבינו ולבטח חשב שאחד התלמידים הלשין על מעשיו ולכן רבינו מבקש להפחידו בדבר. הלה לא שעה לדברי רבינו, המשיך ללמוד ובסיומו של עניין עבר את הטסט וקיבל את הרישיון המיוחל. לא עברה שנה והלה ניגש אל רבינו בדמעות וסיפר שעשה תאונת דרכים והרג אדם רח"ל בדיוק כפי שחזה רבינו.

הגאון הרב אריה לייב צינץ זצ"ל הידוע בכינוי מהרא"ל ו'הגאון מפלאצק' - נולד בשנת ה'תקכ"ח (1768) בעיירה פינטשוב שבפולין. בילדותו התייתם מאביו וכפי הנראה גדל בבית דודו, ששם משפחתו היה 'צינץ'. בנעוריו נסע לפראג (צ'כיה) ובגיל 18 התפרסם כעילוי. בשנת ה'תקנ"ג (1793) עבר לפרשבורג ובשנת ה'תקנ"ה (1795) התחיל לכהן כאב"ד בפלוצק (פולין). ומכל העולם הופנו אליו שאלות הלכתיות. במשך כשנתיים כיהן כאב"ד בצ'כנוב. בהמשך כיהן כרב ואב"ד בערים נוספות: טשכנוב, מאקובי, נאשלאסק, פולטוסוק. בשנת ה'תקפ"ח (1828) עבר להתגורר בוורשה עצמה. שם סירב לכהן כאב"ד. ייסד ישיבה ותלמידים רבים נהרו אליה. שימש כרב, דיין, פוסק ומחבר ספרים תורניים רבים. **גאון בנגלה ובנסתר. חריף.** בין גדולי הדור ששיבחוהו והעריצוהו: הגאון ר' יחזקאל לנדא (בעל ה'נודע ביהודה'), ר' עקיבא איגר. נפוץ היה כינויו ר' לייבוש חריף. לפני פטירתו הבטיח כי מי שישתדל בהדפסת ספריו- יהיה הצדיק למליץ עבורו אם יהיה לו זכות. ואכן, רבים מהתורמים להוצאת ספריו רואים ישועות מופלאות. באשדוד הוקם 'מכון מהרא"ל צינץ' להוצאת ספריו. נפטר ב-ג' אייר ה'תקצ"ג (1833) בעיר מאקובי. חי כ-65 שנים.

אביו: ר' משה אייבשיץ. **בנו:** ר' אהרן. **חתניו:** ר' אברהם שייסקס מבריסק, ר' אורי פיבל מרגלית ור' מאיר צ'כנובר. **מתלמידיו:** אדמו"ר ר' יצחק מאיר אלטר מגור (בעל 'חידושי הרי"ם'), ר' אברהם לנדא מטשכנוב (ה'בית אברהם'), ר' יעקב גזונדהייט (הרב של וורשה ומח"ס 'תפארת יעקב'), ר' שמואל אבא מזיכלין, ר' אהרן שמחה פיליצר מגומבין (ה'רשפי אש'), ר' יוסף פרנקל מפלונסק. **מספריו: איילת אהבים- מסכת כתובות יגרש ירחים- מסכת גיטין יגור אריה- חולין ייעלת חן- שו"ת ש"ע אבן העזר ימעייני החכמה- מסכת ב"מ יפני אריה ישמחת יום טוב- מסכת ביצה יגט מקושר- הלכות גיטין יחידושי מהרא"ל- יורה דעה יטיב חליצה- הלכות חליצה יטיב קידושין- שו"ע הלכות קידושין יין המשמח- הלכות יין נסך ימגן האלף- הלכות פסח ימקצוע בתורה- הלכות הלוואה ישם חדש- הלכות חדש ימשיבת נפש- שו"ת ימהרא"ל- שו"ת יברכת השיר- הגדה של פסח ימלא העומר- על התורה יקומץ המנחה- דרשות.**

ל הלן סיפורי ישועות, שנשלחו להנהלת מכון מהרא"ל צינץ לאחר שזכו לתרום לשם הוצאת ספרי הצדיק: ב'ו. מנתניה התקשרה לספר **ששבע לאחר שהתחילה לתת את ההוראת קבע שתרמה כדי למצוא זיווג לבנה, הגיעה הצעת השידוך, שאכן התגשמה בסוף.** גם אחד האדמו"רים החשובים שליט"א המליץ למשפ' ח. לתרום למכון, לאחר שבנם התעכב זיווגו זמן ארוך, **ובתוך שבועיים מיום התפילה על הציון התארס בנו.**

ר בים גם זכו בזרע בר קיימא לאחר שנות המתנה וציפיה רבות, כך משפחת א. לא זכתה להיפקד שנים רבות, והסבתא גב' אסתר שמעה על הסגולה והמליצה להם לתרום, **ואכן נפקדו באותו החדש ונולדה להם בת בפורים וקראו שמה אסתר על שם הסבתא, שגלגלה לפיתחם את הישועה.** עוד תורמים התקשרו **לבשר על פקידתם בתאומים לאחר 17 שנה!** שהיה ביתם ריק סוף סוף זכו בישועה, וכן רבים נוספים.

ה הרב ב. שליט"א נסע לחו"ל לגיוס כספים עבור הכולל שהוא עומד בראשותו. לפני הנסיעה תרם סכום כסף להצלחה, וכשהגיע לשם נודע לו, **שהגביר פטרון הכולל התורם העיקרי הפסיד השנה סכומי עתק ואין לו מעשרות, ולא יתן לו כלום.** למרות זאת ביקש להיפגש עם הגביר. תאריך הפגישה נדחה מיום ליום על פי בקשת הגביר עד שבסוף נקבעה לו פגישה והגביר **למרות מצבו הדחוק נתן לו תרומה כפולה! כשראה את תאריך הפגישה לבו החסיר פעימה, התאריך היה ג' אייר, יום פטירת רבינו זיע"א, ויהיה לפלא!**

א אם אחת התקשרה למכון לספר שתרמה סכום בשנה שעברה לאחר שבנה התחיל להידרדר בלימודיו בטענה שאין לו חשק ללמוד. מיד לאחר שתרמה הילד פתאום הרגיש ישוב הדעת וחזר ללמוד ביתר שאת. מאז ועד היום היא תורמת בקביעות ורואה נחת מילדיה ב"ה.

מספר התורם י.ק. מפתח-תקווה, שיש לו הוראת קבע למכון, ובשנה שעברה לקראת ההילולא הכין את ה'פיתקא" בה רשם מספר שמות של אנשים המצפים לישועה כל אחד בעניינו. משום מה נשתכח הדבר ממנו ולא שלח את הפיתקא, לאחרונה הם מצאו את הפיתקא בבית מונחת בארון הספרים. **הוא ומשפחתו עברו על כל שמות האנשים שהיו רשומים שם, ולמרבת הפלא, הם שמחו להיווכח, שבמהלך השנה האחרונה ברוך ה' כולם נושעו!**

מש' ס. מנהריה, לא זכו להיפקד בילדים שנים ארוכות. בהיותם מבאי ביתו של הצדיק ר' דוד אבוחצירא שליט"א, הוא ייעץ להם "תשתדלו בהדפסת ספרי המהרא"ל צינץ". הם נדבו סכום להדפסת אחד מספרי המכון, בהידור רב, והפצתו חינוך בבתי המדרש. משפחת ס. לא הסתפקו בכך, אלא זיכו עוד כמה מבני המקום, שחפצו גם הם ב'מליץ ישר' מלמעלה. **תקופה קצרה לאחר שהתחילו לסייע למכון, והם נושעו בבן זכר.** אנשי המכון השתתפו בשמחת הברית כאורחי הכבוד, והצדיק רבי דוד אבוחצירא שליט"א כובד בסנדקאות.

מש' ת. המתניה גם היא שנים לא מועטות לבשורות טובות, שמעה את דבר הישועה, ונדרה ב-ג' באייר ביום ההילולא של רבינו סכום להדפסת הספרים, ונערכה עבורם תפילה ליד ציונו הקדוש בפולין. לאחר כתשעה-חודשים התבשרו כולם על לידת הבת בשעה טובה. **כאשר התקופה לוותה בניסים גלויים בכל ענייני הבריאות.** כולם הרגישו במוחש, איך יש להם "מליץ ישר" מלמעלה לאורך כל הדרך

ירון ד. מרחובות כותב בהתרגשות רבה לאחר שציפה שנים רבות לילד, **בדיוק כאשר חתם על הוראת קבע למכון - כעבור פחות משנה חבק בן.** כאשר בישר למשפחתו וכל סביבתו על הנס הגדול, אחד החברים גם הם זוג שהמתינו זמן ניכר לזרע של קיימא, מיד חתמו גם **הוראת קבע, ואף הם למרבה הפלא נושעו מיידית!** "אין לנו מילים לתאר את השמחה והאושר שאנחנו חשים ורצינו לכתוב לכם זאת!".

לטובת הקוראים טלפון למכון לצורך תרומות וישועות: 08-8648989.

תמונות הצדיק מעובדות מתוך הספריה הלאומית אוסף אברהם שברון- פורטרטים סימול 02 18 31 Schwad

מעשה באחד שרצה לנסות את רבינו. באחת השבתות כאשר רבינו היסב בסעודת מצווה העמיד לפניו משקה בכוס בלתי טבולה. רבינו נטל את הכוס, ותיכף שמטה מידו והניחה על השולחן. כששאלו אותו מדוע מסרב לשתות, ענה ואמר: "**הכוס אינה טבולה**". וכשהבחין שהמענה עורר את התפעלותם של הנוכחים **בראותם בזאת גילוי מפעים של רוח הקודש ברורה הצטדק והסביר**: "אין זה רוח הקודש, רק כשהרמתי את הכוס, לא יכולתי לצייר לפני את שם הוי"ה הקדוש... הבנתי, שפגם יש בכוס, והיא איננה טבולה".

שבאו להעיר את הגאון פעם באישון לילה ולבקשו בדבר ישועה ורחמים אודות אשה אחת המקשה ללדת, התיישב ללמוד בהתלהבות קודש סוגיא מוקשית בגמרא שנזדמנה לפניו, ולאחר שיישב קושיית התוספות במקום, בטוב טעם ודעת, נעמד מכסאו בהרימו ידיו למרום בתפילה ותחנונים, פתח ואמר: "ריבונו של עולם, בזכות שהתרתי עתה את הגמרא מקושיית התוספות, כן תתיר את האשה הזאת, פלונית בת פלונית, מקושי לידתה"... ואכן תפילתו הקדושה לא שבה ריקם, ועד מהרה באו להודיע על דבר הישועה...

מחמת שהשתדל להצניע ככל הניתן את עובדת התעסקותו ברזי עולם, אסר איסור מוחלט על תלמידיו ובאי ביתו להציץ בכתביו. ארון מיוחד היה לו, מסוגר תמיד במנעול, שם הטמין את הכתבים בקבלה. את מפתחות הארון נשא עימו, ולאף אחד לא הייתה גישה אל המונח בארון, אולם ידועה העובדה שהיה מרגיש במקום המצאו אם אי מי מפר את הוראתו ומעיין בכתביו ללא רשותו.

פעם שימשו בחור בר אוריין, הלה, שהיה יודע ספר. הבחור השתוקק מאד לדעת מה נמצא בארון הזה. הוא הצליח להשיג מפתח מתאים לארון והמתין לשעת הכושר שרבינו לא ישהה בקרבת מקום. עלה בדעתו להציץ בתכולת הארון בשעת תפילת שחרית. בזמן שרבינו היה באמצע ברכת יוצר אור הבחור פנה לבית רבינו הסמוך לביהמ"ד. **כאשר רצה לפתוח את הארון, הופיע רבינו לפתע עטוף בטלית ותפילין, והביט בו והבחור כמעט התעלף מרוב אימת רבו.**

כבן שישים וחמש שנה היה הגאון כשהחזיר נשמתו ליוצרה. זמן מה טרם פטירתו, כאשר שכב על מיטת חוליו אין אונים, הרים פתאום ראשו ושאל: "**מה מחפש הזקן שם ליד ארון הספרים?**", הסובבים אותו לא הבינו כוונתו, **כי לא ראו כל איש עומד שם**. לאחר מכן שמעוהו אומר: "**מה ההבדל, כאן ללמוד, שם ללמוד**"... וביקש שיתנו לו חתיכת נסר, ורשם עליו בשארית כוחותיו: "מי שישתדל ויסייע בהדפסת ספריו, יהיה לו למליץ בעולם העליון", ונתן הכתב בידי תלמידו הגה"ק בעל 'חידושי הרי"ם', שנכח שם באותו מעמד. כן רשם אז את נוסח מצבתו. אחד מתלמידיו, שעמד שם בשעת מעשה, הרהיב והביע לפניו קצת תמיהתו על כך: 'מניין לו להבטיח הבטחה נפלאה זו למשתדלי הוצאת ספריו?', והשיב לו רבינו: "**סוחר אינו תולה שלט, המכריז על סחורתו, אם אין לו סחורה למכירה**"...

יפר ר' מנחם מנדל ראדזינר תלמידו שעסק בסידור ובהדפסת ספרי רבינו: היה מקום אחד שנכתב **בר"ת והראו לכמה לומדים, ואין פותר אותם** וחשבו שלא להדפיס העניין הזה, ובאין מי שיבין הכוונה. ובלילה בא אליו רבו בחלום והעביר באצבעו על הכתב ואמר כמה שורות בסדר, **ובכלל זה גם הר"ת אמר מפורש**. ובבוקר רץ אל תלמידו הגאון ר' זנויל קלעפפיש ואמר לפניו הכוונה, שנתוודע ברבו המחבר בחלום ויהי לפלא.

יפר הגאון רבי מנחם מנדל ראדזינר, כי פעם אחת נשברה צלעו וציווה הרופא המפורסם חוואט למהר לעשות לו ניתוח והוא לא חפץ, עד שיקיים ביום א' של סוכות מצוות סוכה ולולב ואז יסכים לעשות את הניתוח ולקחוהו עם מיטתו לסוכה, בליל א' של סוכות בא אליו רבינו בחלום ומשמש בידו על מקום השבר כמה פעמים ואמר אליו: "**אין מה לדאוג, אין זה כלום**". ביום למחרת בא הרופא לבדוק את החולה והשתומם ושאל בפלא: "**מי היה כאן אצל החולה, הלא הכל כמעט התרפא ואין צורך עוד בניתוח!**".

הגאון הרב משה חורב זצ"ל - נולד בחודש אדר ב' ה'תשכ"ב (1962). מזרע קודש משפחת חורי מהאי ג'רבה. שושלת יוחסין המגיעה עד הרב הגדול והקדוש חסידא קדישא ופרישא רבי רחמים חורי זצ"ל (שעל פי המסורת נגלו לו מלאכים בהקיץ, ופעל לבטל גזירה קשה שהייתה באי ג'רבה). כבר משחר נעוריו עמדו רבותיו על כישרונותיו הברוכים, זיכרונו הבהיר וגאונותו המפליאה. למד בישיבה התיכונית בכפר מימון. לאחר מכן למד בישיבת 'כסא רחמים' ובהמשך אף כיהן כר"מ בישיבת 'כסא רחמים' בבני ברק שנים רבות. זכה להערכתם של רבים מגדולי ישראל, בהם מרן שר התורה הגאון ר' חיים קניבסקי.

שקידתו בתורה הייתה יומם ולילה מופלאה. בדרך, בשעת האוכל, במדרגות, במעלית וכו'. גאון אדיר. ענוותן מופלא. **שלט ממש בכל התורה כולה בלא גוזמא - ש"ס בבלי, ירושלמי, ספרא, ספרי, מכילתא, מדרשים, זוהר וכו', בבקיות אדירה ובלתי נתפשת.** מי שזכה לשמוע ממנו שיעור או שיחה, היה נפעם ומשתומם מול בקיאותו המדהימה בכל התורה. העיד מרן הגאון ראש הישיבה, ר' מאיר מאוז: "הרב היה זוכר את כל התלמוד, התנ"ך והמדרשים מילה במילה!". נפטר ביום שבת קודש ג' אייר ה'תשע"ז (2017) לאחר מחלה קשה. ציונו בבית החיים פונביז' בבני ברק. נטמן ליד קברו של רבו הגאון רבי משה הלוי זצ"ל. חי כ-55 שנים בלבד.

אביו: המקובל הגאון ר' ברוך חורי (כונה 'המקובל משרשרת' - המקובל ר' מרדכי שרעבי העיד כי מדובר בנשמה גבוהה ונקיה, שפעם ראשונה באה לעולם). **אימו:** מרת שושנה (בת הרב החסיד רבי מגוץ סופר). **מרבותיו:** הגאון ר' משה הלוי, הגאון ר' מאיר מאוז, הגאון ר' יצחק ברדא. **מתלמידיו:** ר' אליהו מאדאר, ר' אביה חדוק, ר' אביחי סעדון (עורך העלון 'בית נאמן'), ר' תומר בוכריץ. **ילדיו:** חמישה ילדים. **מספריו:** **ימשה ידבר** - אור החמה - לקט מספרי חכמי תונס וג'רבה על התורה **שלושה גביעים** - כללים משלושה גאוני אשכנז (התוספות יום טוב, הרש"ש ומהר"ץ חיות) **כתר תורה** - כללים מבעלי התוספות בכל הש"ס **יתורה מסיני** - חידושים על התורה **צפנת פענח** - דברים הצפונים המובאים בש"ס, חידושים על הש"ס וההפטרות ועל התהילים. כמו כן השאיר בכתובים עוד הרבה מאוד חידושים, על הש"ס, התורה, ותשובות בהלכה.

ל הלק סיפורים המעובדים מתוך מאמר שכתב לזכרו הרב תומר בוכריץ שליט"א - בצעירותו רבינו היה מגמגם. אבל מי שהשתתף בשיעורי רבינו ראה כי דבריו קולחים מפיו. אם כן, כיצד אירע הנס? רבינו עצמו סיפר לתלמידו ר' אביה חדוק, כי פעם אחת קרא בתמימות את איגרת הרמב"ן וראה שבסופה עזמו מן השמיים כאשר יעלה על ליבך לשאול". וביקש לדבר כאחד האדם ועלתה בידו, ומאותו הזמן סר ממנו הגמגום. ויהי לפלא!

באזכרת השבעה סיפר בנו ר' שלמה, שתמיד כשהיו בשולחן שבת גולשים לדבר על אנשים, תיכף היה רבינו מעביר נושא, לחידושים ודברי תורה. שבת אחת בחודשיו האחרונים כשהיה חלש ולא היה בכוחו לבוא לשולחן שבת, שכב הרב בחדרו במהלך סעודת השבת. אולם לקראת סוף הסעודה, התאמץ לבוא לשולחן על מנת לשמוע דברי תורה על הפרשה מבניו. תוך כדי התגלגלו הדברים לדיבורים שיש בהם שמץ של לשון הרע. לפתע הבחינו בניו בדמעות הזולגות מעיניו של אביהם. מיד הם נחרדו, שכן החיוך הנצחי לא מש מפני אביהם ועתה הוא בוכה. הם שאלו את רבינו למעשי והוא השיב: "**דבר שנזהרתי בו כל חיי, כעת לפני הסוף, רוצים להכשיל אותי בו.**"

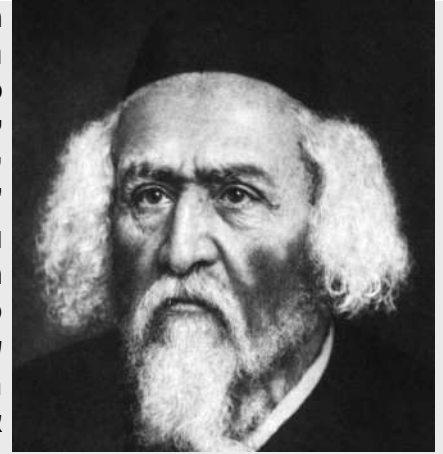
ד'דעותיו בתורה היו עצומות. סיפר הרב צבי כהן: "יום אחד השתתפנו בשיעורו של ראש הישיבה. לפתע שאל הרב: 'היכן מוזכר במשנה שמשענת הסוס על רגליו ומשענת החמור על ידיו?'. באותו הרגע ענה רבינו: 'במסכת זבים פרק ד' משנה ז'. ראש הישיבה נהנה ואמר לכולם: 'אשרי הישיבה שזכתה בעילוי כזה, שיודע ובקי בש"ס בצורה נפלאה'."

מה רבה שמחתו של רבינו כשהגיע יום אחד אל בית הגאון הצדיק מרן ר' חיים קניבסקי, ואמר לו כי השתמש בספרו כדי למצוא כלל מסוים בתוספות, והוסיף ואמר: "הספר יפה מאוד וערוך בצורה טובה מאוד". (תורה מסיני - שמות עמ' צ' בהערה)

רבינו התגלה בחלום הלילה אל בתו ואמר לה: "בתי, תדעי לך שדין שמים קשה מאוד, וב"ה יצאתי ממנו זכאי, ותפשו אותי על דבר אחד, שקראתי פעם אחת תהילים ללא ברכות התורה. אך הסכימו להעביר לי על זה, היות שהייתי מעביר על מידותי".

סיפר הרה"ג ר' אביה חדוק סיפור שהתרחש בחוה"מ סוכות ה'תשע"ו. רבינו דרש בשכונת רוממה בירושלים, וכולם התפעלו מבקיאותו העצומה. לאחר הדרשה בא אליו יהודי אחד וביקש ברכה עבור בנו, שכבר נשוי שבע שנים ללא ילדים. בירכו רבינו באריכות, ועוד בחודש תשרי ה'תשע"ז נולדה לבנו בת.

פעמים רבות סופר על ישועות שנושעו אנשים שתרמו להפצת ספרי 'אור החמה'. עקרות שנפקדו, עסקים שהתאוששו וזיווגים לרווקים. התורם היה משלם עבור כמות של סטים אותם היה מחלק בעצמו או שרבינו בעצמו היה דואג להפיץ אותם בבתי מדרשות ובתי כנסת. רבינו שם את ידיו עליו ומברכו בברכה ארוכה משולבת בעשרות פסוקים, ומחזקו באמונה שלימה שזכות חכמי תוניס וג'רבה, שחידושיהם יתפרסמו על ידו, תעמוד לו לישועה קרובה. (בהרבה מהחידושים הוסיף נופך משלו וקראם בשם 'אור משה'). במהלך ימי השבעה, בין המנחמים הגיע זוג עם עגלת תינוק, ואמרו לבני ביתו של הרב, שהתינוק הוא מברכת הרב, לאחר שתרמו להוצאת כמה סטים של ספריו 'אור החמה'.

רבי יוסף דב הלוי סולביצ'יק (הראשון) המכונה ר' ישע בער או 'בית הלוי' זצ"ל: נולד בשנת ה'תק"פ (1820) בנווויז. בילדותו למד בת"ת המקומי של ניווויז. בהיותו כבן 10 נסע לוולוז'ין, שם למד אצל מלמד פרטי עד הגיעו לגיל 13. עם היכנסו למצוות התקבל כתלמיד בישיבת וולוז'ין, שם למד עד חתונתו. לאחר שנסמך להוראה, החל למסור שיעורים בישיבה במינסק. שמו יצא בעולם התורה עד שנקרא 'השאגת אריה השני'. בשנת ה'תרי"ד (1853) החל לשמש כמשנה לראש ישיבת וולוז'ין (הגאון רבי נפתלי צבי יהודה ברלין). בשנת ה'תרכ"ה (1864) התמנה לרבה של העיר סלוצק. בשנת ה'תרל"ה (1875) התפטר מהתפקיד בעקבות מחלוקת עם פרנסי העיר. בשנת ה'תרל"ט (1879) החל לשמש כרבה של העיר בריסק בליטא. שיטת לימודו הייתה בחריפות ובפפול. התפרסם בענותנותו המופלגת וחרדתו הרבה בכל דקדוקי ההלכה. בעל צדקה וחסד. האמת הייתה נר לרגליו. נפטר ב-ד' אייר ה'תרנ"ב (1892). חי כ-72 שנים. ציונו בבריסק. בנו, ר' חיים מילא את תפקידו כרבה של בריסק.

סבא (מצד האב): ר' יוסף (אב"ד קובנה). **אביו:** ר' יצחק זאב. **אימו:** מרת רבקה (בת ר' משה כהנא שפירא, רבה של ניווויז). **נשותיו:** בת חסיד חב"ד מבוברויסק (זיווג ראשון- התגרש לאחר שנה כשכבר הייתה להם בת), מרת צירל (זיווג שני- בת ר' יצחק עפרון מוולוז'ין), מרת אסתר ביילא רובינליכט (זיווג שלישי- בת ר' משה אליעזר טמקין מוורשה). **מרבתי:** ר' שמשון פרסקי, ר' איצ'לה מוולוז'ין, ר' שלמה קלוגר. **מתלמידי:** בנו, ר' חיים. ר' יחיאל מיכל וולפסון (מח"ס 'שפת הים'), ר' זלמן סנדר שפירא, ר' נח רבינוביץ, ועוד רבים. **ילדיו:** מאשתו הראשונה- בת. **מאשתו השניה-** ר' אברהם ברוך (רבה של סמולנסק), ר' חיים (רבה של בריסק), מרת שיינדל (נישאה לר' אריה קרייס מסלוצק), מרת רעלקא (נישאה לר' חיים יצחק פוקר מיאסי). **מאשתו השלישית-** ר' שמחה, מרת פשא רבקה (נישאה לר' שמואל יצחק יפה). **מספריו:** בית הלוי- שו"ת. על הש"ס רמב"ם, דרשות על התורה והמועדים יד הלוי- מוסר.

כאשר רבינו גירש את אשתו הראשונה. הוא דחה בתוקף את נדיבות ליבו של חותנו, שהבטיח לתת לו, אם יסכים להתגרש. יתר על כן, גם אחרי שנכנע לגורלו ונתן גט לאשתו, לא רק שמיאן לקחת כסף פיצויים מחותנו, אלא גם לא לקח איתו כל חפץ שקנה חותנו, פרט לטלית. משום כך נותר בלא פרוטה למחיה. והנה איש מעשירי העיר בוברויסק הציע לפניו, שילמד עם שני בניו המבוגרים שלוש שעות ביום גמרא ודינים, ותהיה משכורתו - שלושה רובל כסף לשבוע, בנוסף למגורים עם מזונות ומלבושים, אולם רבינו סירב.

הגיע אליו גם ידידו הגאון רבי ברוך מרדכי אטינגא זצ"ל, רבה של בוברויסק, כדי לשכנעו שיסכים לקבל את הצעתו של העשיר וללמד רק ל מספר חודשים. אך רבינו סירב. ר' ברוך מרדכי חשב כי רבינו לא רוצה ללמד תורה את בני העשיר מאחר ו'אינו לפי כבודו'. על כן העיר: "להיות מלמד גמרא ודינים, אין בכך משום פחיתות הכבוד! גם ר' חיים מוולוז'ין הוסיף אחרי חתימתו את הכינוי 'מלמד', להגדשת תוארו ותפקידו". השיב לו הצדיק: "זקני רבי חיים מוולוז'ין היה מלמד תורה לבני עניים, ואף פרנס אותם משלו, שכן מהם תצא תורה בישראל. אבל כבודו מציע לי שאהיה 'מלמד' לבני עשירים, והם יפרנסו אותי, וחוששני מאד, שהתורה שאלמדם בנערותם, תהפוך להם לרועץ בגדלותם לנגח את הרבנים היושבים על מדין!". ואולם רבה של בוברויסק לא שוכנע מדבריו והמשיך להפציר בו ולשדלו, שיענה בחיוב להצעת העשיר ללמוד עם בניו. כשראה הגרי"ד כך, גמר אומר לגלות לו את הסיבה האמיתית, מדוע אינו רוצה ללמד את בני אותו עשיר וכך אמר:

"סבורני שהעשיר הלזה, אין טובת בניו לנגד עיניו, ואין כוונתו לשם שמיים! שכן מתחרה הוא עם חותני במסחרו, וגם שונא הוא לו, חוששני, ויש רגלים לדבר, שכל רצונו לעכבני בבוברויסק ובביתו דווקא, אינו אלא כדי לקנטר בזה את חותני ולנקום בו ובמשפחתו, ואיך אעשה הרעה הגדולה הזאת לגרום להם ביזיון ועלבון ולעבור על "לא תעמוד על דם רעך"?". כעת נוכח רבה של בוברויסק לראות, עד היכן מגעת צדקותו של רבינו, ולא הוסיף עוד לדבר אליו בעניין זה. (הראשון לשושלת בריסק)

בספר 'דרך שיחה' הובא סיפור מופלא המלמד אותנו על רוח-קודשו של הרב, כיצד חזה בעיני רוחו, דברים נסתרים. עם זאת ניסה ככל האפשר בגודל ענותנותו לכסות על ידיעתו הפלאית. הגאון רבי חיים קניבסקי סיפר: הייתה אשה עגונה, שבעלה נעלם ולא ידעה, אם הוא חי או שמת ח"ו. באה האשה לפני רבינו ואמר לה: "במה אוכל לעזור לך?". אמרה האשה: "רבי, רק תאמר, אם הוא חי". ענה לה: "הוא חי!". שוב שאלה: "רק תאמר, אם הוא השתמד". השיב: "לא!" ושוב שאלה: "רק תאמר לי, האם יחזור". ענה לה: "הוא יחזור!".

לאחר זמן מועט, אכן חזר הבעל בריא ושלם, התפעלו מקורבי הרב מגודל המופת ומרוח הקודש. כאשר ראה זאת, אמר להם בענותנותו: "אין בזה שום מופת כלל! מה שאמרתי, שהוא חי, הוא משום שכל אדם הוא בחזקת חיים, כל עוד לא הוכח אחרת. ומה שאמרתי, שלא השתמד, משום שכל אדם יש חזקת כשרות. ומה שאמרתי שישוב, משום שאם הוא חי ובחזקת כשרות, מדוע שלא יחזור?".

עד כמה שלט הרב בכל איבר בגופו נוכל ללמוד מהסיפור המופלא הבא: כאשר חלה בכיב קיבה וסבל כאבים עזים במשך שלוש שנים, הורע מצבו והוא נאלץ לעבור ניתוח. הרופאים עמדו אובדי עצות, שכן לא ניתן היה להרדימו לצורך הניתוח מפאת חולשתו, והיה חשש ניכר שייפטר על שולחן הניתוחים אולם להמשיך במצב הקיים גם לא ניתן היה. לפיכך ביקש, שלא ירדימו אותו ויבצעו את הניתוח. הרופאים סירבו בתחילה לקבל את הרעיון, משום שתזוזה ואפילו הקטנה ביותר יכולה להביאו לקיצו. אולם כאשר הבטיח להם, שלא יזוז במשך הניתוח, הסכימו לקשרו למיטה ולנתחו ללא פעולת אלחוש. במשך כל הניתוח הוא לא השמיע הגה ולא ניסה להזיז אף אבר מאבריו וזאת על אף הכאבים העצומים, שאותם חש באותם רגעים!

פעם אחת נכנס לבית רבינו אחד הסוחרים ואמר: "המשטרה המקומית עורכת עתה חיפושים נרחבים אחר סחורה מוברחת. הם עוברים מחנות לחנות ועורכים בה חיפוש מדוקדק. האיש אשר בחנותו תימצא סחורה מוברחת צפוי הוא לעונש גלות לסיביר. מכיון שכך, מפחד אני מאד כיון שבחנותי נמצאת סחורה מוברחת בכמות גדולה, ומה אוכל לעשות כעת?". רבינו ניגש לארון הספרים ושילף משם את הספר 'נפש החיים' לר' חיים מוולוז'ין, והחל לשנן עם האיש את 'הסגולה הנפלאה'.

לאחר שעתיים רצופות של שינון הסגולה, הופיעה האישה בבית הרב וכשהיא מלאת שמחה גדולה פנתה לבעלה ואמרה: "ניצלנו!!!". לשאלת בעלה: "איך היה הנס?" סיפרה: "כשהגיע עת הצהרים סיימו השוטרים לבדוק את החנות הסמוכה לחנותנו, ואז החליטו לעשות הפסקה, וכדי שיידעו היכן להמשיך ולחפש אחר ההפסקה, עשו סימן אדום על חנותנו. כשסיימו את ההפסקה ניגשו לחנות ואמרו: "עד כאן חיפשנו ועלינו להמשיך מהחנות הבאה!" וכך דילגו על חנותנו.

וכדי לזכות את הרבים נעתיק את 'הסגולה הנפלאה' שכתב ר' חיים מוולוז'ין בספרו, וידועה ומפורסמת היא מאוד שאף בשנות השואה ובכל עת צרה וצוקה, כל מי שנצמד לסגולה זאת זכה וראה ישועות בכל העניינים ללא יוצא מן הכלל. וזה לשון הזהב של הרב: "ובאמת הוא עניין גדול וסגולה נפלאה להסיר ולבטל מעליו כל דינים, וכל רצונות אחרים שלא יוכלו לשלוט בו, ולא יעשו שום רושם כלל, כשאדם קובע בליבו לאמור: הלא ה' הוא האלוקים האמיתי ואין עוד מלבדו יתברך שום כוח בעולם וכל העולמות בכלל, והכל מלא רק אחדותו הפשוט יתברך שמו. ומבטל בליבו ביטול גמור ואינו משגיח כלל על שום כוח ורצון בעולם, ומשעבד ומדבק טוהר מחשבתו רק לאדון יחיד ברוך הוא, כן יספיק הוא יתברך בידו שממילא יתבטל מעליו כל הכוחות וכל הרצונות שבעולם שלא יוכלו לפעול נגדו כלל!!!".

פעם, בערב תשעה באב, באה אישה אחת לבית רבינו ושפכה לפניו את יגונה וצער: "רבינו, אישה כשרה אני וזהירה בדת משה. מיום שנכנסתי לחופה מתקינה אני בכל ערב תשעה באב אטריות לסעודה המפסקת, כנהוג בישראל. ואילו היום נטרפה עלי השעה ואירעה לי תקלה, בעוונתי. גיבלתי עיסה על מנת לעשות אטריות, ושכחתי ועשיתי פתיתים!". "כך?" - השיים עצמו הגאון מתמה - "אכן שאלה חמורה!". הוא קם והחל מדפדף בספר עבה שהוציא מהארון, מקמט מצחו כיושב על מדוכה קשה. כמוכן, הנוכחים שם תוהים ותמהים.

לאחר שעה קלה השיב הרב לאותה אישה: "הפתיתים מותרים באכילה, אלא שעליך לקבל על עצמך שמכאן ולהבא תהי זהירה בכל ערב תשעה באב להתקין אטריות לסעודה המפסקת!". משיצאה האישה הביעו הנוכחים את תמיהתם: "מה ראה רבנו לעשות קלה שבקלות כחמורה שבחמורות?". השיב הרב: "דברים כפשוטם. אישה זו פיה העיד בה שהדיוטית היא, ואם אדחה אותה בלעג נמצאתי מכשילה לעתיד, שלא תבוא עוד לשאול שאלת חכם אף על גופי דת משה וישראל". (משולחנו של בית-הלוי)

מעשה עם רבינו שנסע פעם ברכבת יחד עם כמה יהודים. כשהגיע זמן תפילת מנחה, ביקש להתפלל מנחה בציבור ולאסוף מניין. אולם בקרון היו רק שמונה יהודים חרדים. היו עוד שניים מ'המשכילים'. כששמעו שהרב רוצה לצרפם למניין, התחמקו ויצאו לקרון אחר. חשש הגאון כי זמן התפילה יעבור, וכך נאלצו השמונה להתפלל ביחידות. לאחר שזמן התפילה חלף, חזרו השניים לקרון. אמר רבינו בקול רם, כדי שישמעו כל היהודים שבאותו קרון.

"כל ימי תמהתי על שאמרו חז"ל, שכל כך הרבה עדרי צאן ובקר היו ליעקב אבינו, עד שהיה זקוק לרבבות כלבים כדי לשמור על העדרים, ואם כן, כששלח יעקב מנחה לעשיו אחיו מכל הבהמות: עיזים, תיישים, רחלים, איילים, פרים, פרות, עיירים, אתונות וגמלים. מדוע לא שלח עם המנחה הזאת כלבים לשמור על העדרים האלה? אבל עכשיו מצאתי פיתרון לקושיה. רצה יעקב אבינו לצרף גם כלבים אל 'המנחה' ששלח לעשיו, אלא שדרכם של כלבים לברוח מהמנחה'. ('ויאמר אברהם')

הרב מאיר אוירבך זצ"ל - נולד בעיירה דוברי שבמחוז קאליש בשנת ה'תקע"ה (1815). בהיות כבן 25 נתמנה לרב בעיירת מולדתו, דוברי. לאחר מכן כיהן במשך שבע שנים כרב בעיר קובל שבוהלין (אוקראינה). בשנת ה'תר"ו (1846) נקרא לכהן כאב"ד בעיר קולו, בה ישב כתשע שנים בתפקיד זה. בשנת ה'תרט"ו (1855) עבר לקהילת קאליש, שם עסק ברבנות וגם במסחר. בשנת ה'תרי"ט (1859) עלה לארץ ישראל, וקבע את מקום מושבו בירושלים.

באותה תקופה הרה"ג שמואל סלנט היה צריך לנסוע מארץ ישראל, מינה את רבינו לעמוד במקומו בראש בבית הדין של הקהילה האשכנזית בירושלים, ולאחר חזרתו, השאירו את רבינו בתפקידו זה. ייסד את ישיבת "אהל יעקב". כ"כ שימש כרב ביה"כ בית יעקב (שבבית הכנסת חורבת רבי יהודה החסיד) אשר בו דרש תדיר, וכן היה נשיא מוסדות עץ חיים ובית הרפואה 'ביקור חולים' שהיה ממיסדיו. בסיועו נרכשה הקרקע שעליה הוקמה השכונה "מאה שערים", וכן השתתף בבניית 'משכנות ישראל', 'נחלת שבעה' ועוד. כמו כן קנה מהערבים מגרש גדול, שלימים היה לשכונת בית דוד. היה גם ממיסדי בית הכנסת ישועות יעקב. **בעל רוח-הקודש**. נפטר ב-ה אייר ה'תרל"ח (1878). ציונו בהר-הזיתים שבירושלים. חי כ-62 שנים.

אביו: ר' יצחק איציק (שימש כרב עיירת דוברי. מח"ס 'דברי חיים' ע"ש אביו). **אימו:** מרת הענא (אמו נפטרה בינקותו והוא לא זכה להכירה). **נשותיו:** מרת פרידא (בת ר' שרגא פייבוש- זיווג ראשון). מרת הנדל (בת דודו הגאון ר' מנחם אב"ד אוסטרווא- זיווג שני). **מרבתינו:** אביו, ר' יצחק איציק. סבו, ר' חיים (מח"ס 'דברי משפט'). **בנינו:** ר' שלמה, ר' משלם, ר' חיים. **מספריו:** **אימרי בינה** - תולדות האמרי בינה.

בתקופת רבינו הצרות תכפו וכאשר ביקשו לרכוש קרקעות בארץ ישראל, צצו להם 'בעלי-בתיים' חדשים מדומים אשר טענו לזכויותיהם בקרקע זו, ואת כולם היו מוכרחים לפצות. אחרת, השלטונות התורכיים לא היו מעבירים ב'טאבו' את הקרקע על שם הקונה. בסמוך למקום עליו נבנתה לבסוף מאה שערים, בחלקו של ביה"כ כולל 'בוקרשט', עמדה ביקתה בה התגורר מסינוגר גרמני, אשר ניהל פעילות מסינוגרת בסביבה. לאותו מסינוגר היה כרם גדול, ובו הועסקו פועלים ערביים. בין הפועלים היה אחד, אשר הייתה לו קרקע בשטחה של השכונה החדשה. כאשר נודעה למסינוגר עובדה זו, החל לשדל את הפועל ולהסיתו, שלא ימכור את חלקו ליהודים, מתוך חשש שמא היהודים יגלו את הפעילות המסינוגרית שלו. הוא אף הבטיח לו, שאם לא ימכור את חלקו ליהודים, יעלה את שכרו בעבודת הכרם בכפל כפליים.

אותו ערבי הבטיח למעבידו, שלא ימכור את חלקו ואף יניא את בני משפחתו מלמכור את חלקם באותו השטח. אולם בצנעה, נשא ונתן בפועל עם היהודיים ואף המריץ את קרוביו לעשות כמוהו, מאחר שהמחיר אותו ביקשו לשלם היה גבוה במיוחד. הגרמני הכיר את שכירו, וידע כי הבטחתו היא מן השפה ולחוץ, ולפיכך זמם לחסלו. יום אחד בהיותם בכרם באין רואה, הרג הגרמני את הערבי, וכיסה אותו בעפר. המסינוגר זה לא הסתפק בהריגתו, אלא אף הוציא שמועה, כי היהודים רצחו אותו מאחר שסירב למכור את חלקו בקרקע שבשטח השכונה. השמועה התפשטה, וכל אנשי הכפר הופיעו לפני המושל-הפחה ותבעו נקמה. הם דרשו, כי הרוצחים ייאסרו מיד, ואם לאו - יעשו דין לעצמם ויקיימו ברוצחים את 'גאולת הדם'. החשוד העיקרי בעיני הערבים, היה רבי יאשע ריבלין, אשר היה ידוע בפעילותו לבניין ירושלים.

המושל-הפחה, שידע והכיר היטב את עדת היהודים ואת ר' יאשע, הבין כי ידיהם לא שפכו את הדם וכי עלילת דם זו נרקמה על ידי חתרנים, הרוצים לקעקע את ייסודה של שכונת היהודים החדשה, אך מאידך גיסא חשש כי הערבים הזועמים יקיימו את איומם, אם לא ימצא הרוצח האמיתי. לפיכך שיגר שליח להזהיר את ר' יאשע ויעץ לו לברוח מן הארץ מחוסר אפשרות להגן עליו. באותה עצה היה גם הקונסול האנגלי. ר' יאשע הבין שעצתם נכונה, שכן האיום אינו איום סרק. הוא חיפש מקום מסתור ומצאו באחת מחורבות ירושלים. בנוסף, שכר יהודי ירושלמי, שנודע בפקחותו, בשם ר' יעקב דוד סלוטקין, שישמש כאיש-קשר וידאג לקיומו, וכן שיספק לו ידיעות על הנעשה והנשמע בעיר.

ר' יעקב דוד שמר את סודו כראוי, ומלבד כמה מגדולי ירושלים, לא ידע איש על מקומו של ר' יאשע. נדמה היה כאילו נבלע באדמה החדשה. אלא שכאן מצאו כמה קנטרנים, שעדיין לא השלימו עם תכניתו של ר' יאשע, הזדמנות להיפרע ממנו, והפיצו שמועה, אשר רבים האמינו בה, כי ר' יאשע ערק לחו"ל עם צרור כספה של החברה, והואיל והסוד נשמר, ותהום כל העיר. החברים ובני משפחותיהם צרו על 'ועד החברה' ותבעו את פרוטותיהם העשוקות, וכמעט שהצליחו לעולל את אשר לא עלה בידי הערבים. לנפץ את כל התוכנית לבנין 'מאה שערים'. ר' יאשע, שחשש שמא מקומו יתגלה, שיגר אגרת לרבינו, ר' מאיר אוירבך, ששימש אז כרבה של ירושלים, למען יעשה הכל כדי שהאמת תתגלה.

הגאון רבי מאיר אוירבך, הסתגר בחדרו, קיבל תענית על עצמו וביקש מהקב"ה לכוון את הישוב החדש ב'מאה שערים' למחרת יצא הרב מחדרו ושלח בידי משמשו להודיע לר' יאשע וכן ליתר חברי אגודת 'מאה שערים', שבטחונו חזק בה' ושביתוך שבוע ימים תתגלה האמת, וכאור היום יצא משפטו של הרוצח. מקובל היה רבינו כאיש קדוש, ומשום כך התפשטו דבריו חיש מהר בכל העיר, והציבור כולו נדרך בציפיה לראות, כיצד יפול דבר. יום הלך ויום בא, וכעבור חמישה ימים, בא המושל עם מלוויו לכרם הגרמני כדי לרכוש מעביו, שנודעו כמשובחים ביותר, כמנהגו מידי שנה בעונה זו. בבוא המושל לכרם, נוהג הגרמני מפני כבוד המלכות לקחתו לסיור למען יבחר את האשכולות העסייים והיפים ביותר.

לאחר שהמושל הצביע על הגפנים שישרו בעיניו, ציווה בעל הכרם לפועליו לבצור אותן ולהכנין לו, והמושל ומלוויו היו התיישבו באחת מפינות הכרם וממתינים עד שיימו הפועלים. לפתע, ניתר הפחה ממקומו וקרא: "מהו הריח הרע, שעולה בנחירי?". "ריח פגר הוא זה!", נענה אחר ממלוויו. ותוך כדי עמדו, הצביע הפחה על גבשושית העפר שממול. "מסתבר", קרא הפחה, "כי שינוי זה בנוף המוכר לי מזה שנים, הוא הביא את הריח הרע". כשהתקרבו החבורה לחזות בגבשושית מקרוב, הכה הריח בנחיריהם. "אחמד!", פקד על אחד הפועלים, "סלק גבשושית זו, ונראה איזה פגר מונח תחתיה!". לתדהמתם הרבה, גילה אחמד תוך דקות אחדות את גופתו של חברו הנעלם, שהכירו היטב, ואם לא די בכך, הרי עם גילוי הגופה מצא לידה גם מכתב, המיועד לבעל הכרם, ואשר כפי הנראה נפל מכיסו, בעת שהתעסק בהטמנת הגופה. לאור חשיפת ממצאים אלה שוב לא יכול היה הגרמני לעמוד בחקירתו של הפחה, הוא הודה בפשע הנתעב. או אז, הורה המושל לתלות אותו. לאחר שתלו את המסינוגר, יצא ר' יאשע ממחבואו, ואז נוכחו כולם לדעת, עד להיכן מגיעה קדושתו של הגאון מקאליש.

האדמו"ר הרב אליעזר חיים רבינוביץ מיאמפלי צ"ל - לפני שרבינו נולד נולדו להוריו שישה ילדים שנפטרו בקטנותם ונטמנו ביאס. אביו הלך לאדמו"ר ר' מאיר מפרימישלאן ותינה את צערו. הצדיק אמר לו לצאת מהעיר הגדולה יאס ולעבור לגור בכפר קטן. בנוסף נתן לו בגד לכרוך את התינוק שיוולד לו ושמן לסוך אותו. אביו עבר ליאמפלי-פודולסק (עיר גבול בקרבת רומניה). רבינו נולד שם בשנת ה'תר"ד (1844). אביו חינכו על דרך הקדושה וטהרה. קודם הבר-מצווה היה בקי בנגלה ובנסתר, ידע כל היחודים מספר 'ברית מנוחה' ומספר 'רזיאל המלאך' ושער ספרי קבלה'. אביו נפטר בר"ח תמוז ה'תרי"ח (1858) כשרבינו היה נער צעיר. אימו חזרה לגור בבית אביה רבי שמואל וואחניקא ביאס ואת בנה אליעזר חיים הביאה לשטפנשט לביתו של האדמו"ר רבי מנחם נחום משטפנשט. שם שהה ועלה ונתעלה כבן עד הגיעו לגיל שמונה-עשרה שנה. רבי מנחם נחום סמך את רבינו להנהיג עדה וכן דאג לנישואיו ולכל צרכיו.

לאחר נישואיו הרה"ק משטפנשט שלח את רבינו ליאמפלי-פודולסק, שם כיהן כאדמו"ר במשך שלוש שנים. בשנת תר"מ (1880) בהיותו כבן ל"ו שנים, כ"ק אדמו"ר הרה"ק מוהר"ר מנחם מנדל מזידיטשוב ביקש ממנו הסכמה על ספרו העמוק בקבלה 'אדם וחוה ותולדותיהם'. רבינו בנה מקוואות ותיקן תקנות שונות בענייני תפילה בערים רבות. כשגדלו ילדיו, עבר עם משפחתו עברו לפולין לעיר נאוווריה. משם עבר לעיר זלאטניק לשם הגיעו אליו חסידים מכל קצווי תבל. הרבנית חלתה והיות ולא היה שם רופא הם עברו לווארשא. באותו זמן נגזרה גזירה שאזרחי רוסיה לא יכולים לדור בפולין ולכן הם עברו לגאליציה והתיישבו קידריניץ. משם עברו לגור בבראדי. שם גברה מחלתה של הרבנית והיא נפטרה.

אחרי שהרבנית נפטרה רבינו עבר לגור בעיר ליסיץ הסמוך לסטאניסלאב במשך כמה שנים. רבינו ייעץ לאנשים בימים ההם לעבור לארה"ב ואמר שהוא רואה עננים כבדים על יהדות אירופה. בשנת ה'תרנ"ב (1892) היגר לארה"ב בניו-יורק. שם התפרסם ורבים נהרו לביתו. שמו יצא לתהילה לפועל ישועות בקרב הארץ. רבים פנו אליו ונושעו. החזיר רבים בתשובה. סיפורי ניסים רבים נקשרו לשמו. בעל רוח-הקודש. לאחר מכן חזר לאירופה. בשנת ה'תרע"ד (1914) נסע בשנית לארה"ב, שם קבע את מושבו בעיר בורו-פארק. שמו התפרסם כזלאטניקר רבי. נפטר בה-אייר ה'תרע"ו (1916). חי כ-72 שנים. ציונו בבית החיים אונט בחלקת תפארת ירושלים בבית עולם 'מאונט יהודה'. גם כיום רבים פוקדים את ציונו ורואים ישועות.

סבא (מצד האב): האדמו"ר ר' יצחק מיאמפלי. **אביו:** האדמו"ר רבי ברוך. **אמו:** מרת מלכה חיה. **אשתו:** מרת מיטא שרה (בת הרה"ק מוהר"ר פינחס אורטינברג - אבד"ק לעחוויץ). **בניו:** הצדיקים ר' ברוך פינחס, ר' שמואל אברהם ממז'בוז'. **בתו:** מרת ברכה פרל (נישאה לר' יחיאל מאיר זאלצשטיין). **מרבנותיו:** אביו, האדמו"ר רבי ברוך. **מספריו:** יחיבת קודש גורלו • מענייני סגולות • שיח אליעזר החדש - חידושי תורה.

נכדו ר' דוד יצחק אייזיק סיפר: איש אחד סיפר לי שפעם אחת אשתו היתה חולנית מסוכנת והגיעה עד לשערי מוות וגוססה, מכיוון שבני ישראל הם מאמינים בני מאמינים יהודי יעץ לו שירוץ אל רבינו. הבעל רץ ובא בצעקה גדולה במר נפש וסיפר על מצבה של אשתו. רבינו והשיב לו: "רוץ תיכף לבית-המרקחת וקנה את התרופה הזאת אשר אני כותב לך ותיתן לתוך פיה כל ארבע שעות ומחר לעת הצהריים אי"ה תבוא עם אשתך אלי".

האיש השתומם על דברי של הצדיק ושאל אותו שתי שאלות: א' איך הוא יכול לתת את התרופה לתוך פיה כי הרופא ציווה שלא יתנו לה לתוך פיה כלום כי אז היא תיחנק תיכף מאחר שאינה יכולה לבלוע, ושנית איך תוכל לבוא מחר מאחר שהיא גוססת היום. רבינו השיב: "תעשה מה שאמרתי לך בלי שום תירוץ ומחר אי"ה תבוא עם אשתך לכאן". האיש רץ תיכף וקנה את התרופה ושפך לתוך פיה ובלעה תיכף את התרופה והיה לפלא גדול. אחרי ארבע שעות נתן עוד הפעם לתוך פיה ובלעה ותיכף פתחה את עיניו והתחילה לדבר. ביום השני לעת הצהריים עלה בידם לבוא עם אשתו אל הצדיק, והאריכה ימים אחר כך.

אשת הנגיד ר' אלטר גאנאפאלסקי מקשינב, מרת חנה ע"ה, שנתיים אחרי הנישואים הרגישה כאב גדול בבטנה. הם הלכו לרופאים גדולים. מפעם לפעם גדל הכאב ביותר רח"ל. הרופאים אמרו שהיא קיבלה את המחלה הנוראה רח"ל, ויעצו להם לנסוע לעיר אדעס לרופא הגדול שהיה בעת ההיא הרופא המומחה ביותר מכל מדינת רוסיה. הם נסעו עם משפחתם לרופא הגדול. גם הוא לאחר בדיקה אמר שהאישה קיבלה את המחלה הנוראה רח"ל ואין עצה כי אם לפתוח בטנה ולראות אם המחלה לא התפשטה כל כך ואפשר לחתוך חלק מהאיבר הנגוע וכך היא תישאר בחיים. הם הסכימו בליט ברירה. כאשר הרופא פתח את בטנה, הוא מצא שהמחלה התפשטה לתוך כל האברים הפנימיים, אל הכבד ועוד והוא לא היה יכול לעשות מאומה. הוא סגר את הבטן וסיפר להם כי אי אפשר לעשות דבר.

הם נסעו לביתם בפחי נפש, ובכו תמרורים. באותה העת רבינו בא לקשינב. הבעל ואשתו הגיעו אל רבינו בבכיות ובתחנונים וסיפרו לו את כל מה שאירע איתם. רבינו השיב להם: "הרופא לא יודע מאומה, ולא היו דברים מעולם", ובירכה ברפואה שלימה והבטיח להם שתתרפא. מאותה השעה והלאה כבר לא היה לה שום כאב בבטן ומיום ליום הרגישה טוב יותר עד שהתרפאה לגמרי והאריכה ימים.

הסיפורים מעובדים מתוך 'שיח אליעזר החדש'

הגאון הרב יצחק הלוי איש הורביץ המכונה ר' איציקל המבורגר זצ"ל - נולד בשנת ה'תע"ה (1715) בביליחוב למשפחה של שושלת רבנים. כבר בצעירותו התפרסם כעלוי. כשהיה כבן 13, הגאון ר' יעקב באב"ד מברודי בחר בו כחתן. לאחר נישואיו היה סמוך על שולחן חותנו במשך מספר שנים. חותנו סיפק לו את כל מחסורו כשהוא יושב ושוקד בלימוד התורה הקדושה בכל אותה העת בקלויז המפורסם ב'חברת השלמים'. כבר מנעוריו התנהג בפרישות יתירה וחסידות מופלאה. לא הסתכל מחוץ לד' אמותיו, גבות עיניו היו גדולות ונפלות על עיניו. כשהיה כבן 25 שנים בלבד התחיל לשמש כאב"ד הארחוב. בכהנו בעיירה קטנה זו, יצא שמו לתהילה ורבים פנו אליו בשאלות. בהמשך שימש ברבנות בקהילת גלוגוב. בשנת ה'תק"י (1750) עמד בראש הקלויז בבראדי.

בשנת ה'תקט"ו (1754) לאחר פטירת אביו שימש במקומו בגלונא. לאחר כשנתיים חזר לשמש ברבנות בעיר ברודי. באותה השנה אשתו נפטרה והוא נישא לאחייניתה בילה. בברודי ישב כ-12 שנים. בשנת ה'תקכ"ד (1764) לאחר פטירת הגאון הגדול ר' יהונתן אייבשיץ, כיהן אחריו כרבה של אה"ו (איחוד שלוש הקהילות היהודיות בעיירות אלטונה, המבורג וואנדסבק שהיו סמוכות). רבינו בחוכמתו השכין שלום בקהילה, ביטל את שרידי המחלוקת ואישר את כל התקנות שרבי יהונתן אייבשיץ תיקן. ענוותן מופלא. בעל רוח-הקודש. גאון אדיר בנגלה ובנסתר. הבעש"ט הקדוש התבטא אודותיו נשגבות. נפטר בו' אייר ה'תקכ"ז (1767) בהמבורג שבגרמניה. באותו היום הספיד בביה"כ שלושה גדולי עולם שנפטרו ובכה בכי גדול. כשבא לביתו הרגיש חולשה גדולה ונפטר. חי כ-52 שנים. ציונו בהמבורג.

סבא (מצד האב): הגאון ר' מאיר (המהר"ם טיקטין, רבה של קהילת גלוגוב וביליחוב. גילו מהשמיים שהוא ראוי שתשרה עליו שכנה כמשה רבינו, אבל אין דורו ראוי לכך). **אביו:** הגאון רבי יעקב יוקל. **אימו:** מרת רייזל (בת הנגיד ר' יהושע העשיל מטרלו, אב"ד בוליוחוב ולאחר מכן רבה של בראדי). **נשותיו:** מרת רייצה (בת הגאון רבי יעקב באב"ד מברודי- זיווג ראשון), מרת בילה (בת גיסו, רבי יצחק באב"ד- זיווג שני). **חברותא:** הגאון רבי יחזקאל לנדא (ה'נודע ביהודה'). **ילדיו:** חמישה בנים ועשרה חתנים. **מזיווג ראשון-** הגאונים ר' מרדכי צבי (מילא את מקומו ברבנות הארחוב. מח"ס שו"ת 'לחם מצה'), ר' אלעזר (אב"ד זאלאז'ץ), ר' יעקב יוסף (הרב מאלקסיניץ), ר' נתן (אב"ד דובנא). **מזיווג שני-** הגאון ר' אברהם אריה לייב. **חתניו:** הגאונים ר' משה (אב"ד טשארטקוב), ר' יצחק אייזיק מוילנא, ר' שאול מבראדי, ר' חיים (אב"ד ראזדול), ר' יעקב יעקובקא סג"ל לנדא (בן של ה'נודע ביהודה'), ר' נפתלי הירץ לנדא, ר' יששכר בעריש מהנובר, ר' מנחם מענדל מלינסק, ר' מאיר סג"ל לנדא, ר' משולם איגרא (אבד"ק טיסמיניץ).

פ עם אחת רבינו הגיע ל'נודע ביהודה'. הם פלפלו בחידושי תורה זמן רב. אחרי הפלפול ומו"מ של הלכה נכנסו לחדר מיוחד ודיברו בסתרי תורה והעמיקו בה עד שהגיע זמן תפילת מנחה. בני הישיבה חיכו להם ולא העזו לנקוש על הדלת עד אשר ביקשו מהשמש לקרוא להם לתפילה כי פנה היום. כאשר שמעו את השמש, הם נכנסו להתפלל ואמרו כי אלמלא קראו להם, היו שוכחים כי הם תחת הזמן. כאשר רבינו עזב את העיר, ה'נודע ביהודה' אמר על רבינו: "את גדולתו בנגלה ידעתי מאז ומתמיד, אבל את כוחו וגבורתו בנסתר, בכל מקצועות הקבלה, לא ידעתי עד עתה. כמה רבינו בקי בכל".

פ עם אחת ציווה לשמש שבעיר שיסגור את בית הכנסת וימסור לו את המפתח, וכן עשה. לעת ערב, כאשר הקהל בא להתפלל וביקשו מהשמש לפתוח את הדלת- לא היה יכול לפתוח את בית-הכנסת. בסיכומו של דבר המפתח היה אצל רבינו שלושה ימים ואף אחד לא ידע מדוע. לאחר מכן נתן את המפתח לשמש. כאשר השמש פתח את בית הכנסת, ראה כי כל כיפת בית הכנסת נפלה לארץ. אם היו מתפללים שם באותם הימים היו ח"ו נהרגים כמה נפשות. רק עכשיו הבין מדוע רבינו לקח את המפתח.

ק קבלה מראשי העיר אלטונא, שכאשר רבינו היה סמוך לפטירתו פרצה שם שריפה גדולה. רבינו התפלל והשריפה כבתה לפליאת כולם. רבינו בירך את העיר שלא תהיה עוד למאכולת אש, ואם תפרוץ אש, יזכירו את דבריו. כעבור כמה שנים פרצה שריפה גדולה וחצי מהעיר נשרפה. אז הזכירו את דבריו, והאש כבתה דרך פלא תיכף ומיד.

ה הגה"ק ר' אברהם בנימין קלוגר סיפר ששמע מפי אביו הגה"ק רבי שלמה קלוגר שכאשר בא לברודי חיו בעיר כמה זקנים, אשר הכירו את רבינו כשהיה אב"ד. הם סיפרו לו מעשה נורא אשר ראו: איש אחד ממדינת ליטא היה משולח של גביר גדול ליום השוק בק"ק ליפציג. הוא עבר דרך ברודי והתאכסן בבית מלון אחד. בעל האכסניה היה ת"ח גדול וירא שמיים. בעש"ק האיש לקח את התיק עם המעות ומסר אותו לפיקדון בידי בעל האכסניה. בליל שבת קודש בעל האכסניה חלה ושבק חיים לכל חי. לאחר שהובל לקבורה האיש ביקש מאשת בעל האכסניה שתחזיר לו את הפיקדון שהפקיד בידי בעלה. האישה השיבה כי אינה יודעת דבר על הפיקדון. כך גם טענו בניה.

חרד ומזועזע האיש רץ לרבינו וסיפר לו את אשר אירע. הרב הזמין את האישה ובניה לדין. גם לפניו טענו כי אינם יודעים דבר. הרב פסק כי הם חייבים להישבע. האישה ובניה רצו תיכף להישבע. האורח, שהיה איש תם וישר, שוכנע כי כנים דבריהם. הוא ויתר על שבועתם. הוא יצא ברוח נכאה מבית הרב ולא ידע מה לעשות. לא היה לו עוד כסף להוצאות הדרך. הוא גם פחד לכתוב לביתו, שמא יחשדו בו כי לקח לעצמו את הכסף. לכן החליט להישאר בברודי. בכל יום היה פוקד את בית הרב ומבקש את עצתו. הרב השיב כי יש רק דרך אחת לפניו- להזמין את הנפטר לדין תורה. אחרי היסוסים רבים האיש הסכים. רבינו ציווה על השמש ללכת לקבר בעל האכסניה ולומר לו כי הרב אב"ד מזמין אותו לבוא אליו למחרת בשעה מסויימת. למחרת היום האורח בא לרבינו. הצדיק אמר לו: "הנה הנפטר כבר כאן. מהם טענותיך?". כאשר האיש סיים את דבריו, הרב פנה לנפטר: "מה תשיב על כך?". האישי לא שמע דבר, אלא שכעבור כמה רגעים הרב אמר כי הנפטר אמר שכספו מונח בטור או"ח הלכות שבת, בסימן פלוני שלמד בו בעש"ק. מיד הלכו לבית הנפטר ומצאו שם את הכסף, ויהי הדבר לנס. (הסיפורים מעובדים מתוך 'משנת הלוי' ומטעמי יצחק)

רבי יוסף מאיר וייס זצ"ל בעל ה'אמרי יוסף' מספינקא- נולד במונקאטש בשנת ה'תקצ"ח (1838). משחר ימיו הצטיין בשכלו החריף ועסק בתורה עם אביו. מייסד שושלת לבית ספינקא. חברי בית דינו של הרה"ק צבי אלימלך שפירא (בני יששכר). לאחר פטירת ר' יצחק אייזיק מזידיטשוב ראו בו כממשיך דרכו. רבים שיחרו לפיתחו ונושעו. המוני חסידים מכל הונגריה ורומניה נהרו להסתופף בצילו. נודע כבעל מופת. בעל רוח הקודש. גאון בנגלה ובנסתר.

נפטר בו' אייר ה'תרס"ט (1909). חי כ-71 שנים. בהלווייתו השתתפו רבבות מתושבי חבל מרמרוש. השמועה על פטירתו הגיעה לעיירה 'שיעף' עוד לפני תפילת שחרית. הם גייסו את כל עגלות העיירה כדי לזכות להשתתף בהלוויה וכאשר נוכחו כי אין מספיק עגלות, החליטו לנסוע ב'משמרות'. חלק מהדרך, נסעו קבוצת התושבים והיתר צעדו אחריהם ברגל. לאחר כברת דרך, התחלפו היושבים, והצועדים עלו על העגלה. כך נסעו התושבים לסירוגין עדי הגיעם לספינקא. בשנת ה'תשל"ב (1972) הועלה ארונו על ידי נכדו האדמו"ר רבי יעקב יוסף מבית-החיים בספינקא לבית-החיים סגולה בפתח-תקווה. **העידו האנשים שהתעסקו בארונו שכל העצמות היו שלמות!**

אביו: ר' שמואל צבי (שימש כדיין במונקאטש). **אמו:** הרבנית צירל (בת ר' צבי הירש אסטרייך מדראהביטש). **מרבתינו:** ר' יצחק אייזיק מזידיטשוב. ר' יעקב יצחק הלוי הורביץ (ה'חזזה מלובלין), דודו, יצחק אייזיק ווייס אב"ד סוואליווא (מח"ס 'בית יצחק'), ר' מאיר איזנשטטר (מהר"ם א"ש), ר' מנחם איזנשטטר, ר' יחזקאל שרגא משינאווא (בעל "צרור החיים" מסעליש), ר' שלום מבעלזא, ר' חיים מצאנז, ר' מנחם מענדל מוויזניץ, ר' יצחק אייזיק יהודה יחיאל (בעל 'היכל הברכה' מקאמרנא), ר' שמעלקא קליין מסעליש, ר' אליעזר צבי מקאמרנא (בעל ה'דמשק אליעזר'). **נשותיו:** שלוש פעמים התחתן. בתו של הנגיד החסיד רבי מרדכי מבורשא (זיווג ראשון, נישא בשנת ה'תרי"ד), בתו של הנגיד רבי מאיר מראשי הקהל דמונקאטש (זווג שני, נישא בשנת ה'תרי"ח והשאירה שלוש בנות), הרבנית פעריל (בתו של ר' עזרא יעקב באש בזיווג שלישי- מגדולי חסידי צאנז), **בנו:** ר' יצחק אייזיק (ה'חזקל יצחק' הי"ד, שימש כאדמו"ר מספינקא בעיירה סעליש- מאמו פעריל). **בנותיו:** הרבנית צירל (נישאה לר' נחמן כהנא אב"ד ספינקא בעל ה'ארחות חיים'). הרבנית אלטא חנה (נישאה לר' אברהם יקיר רובינשטיין ובזיו"ש אשת ר' יעקב משה מקאמרנא), הרבנית מלכה (נישאה לר' אביגדור פולאק מסיגעט) **מתלמידיו:** ר' דוד שפרבר (הגאון מבראשוב מח"ס 'אפרקטא דעניא'), ר' חיים יעקב גאטליב (אבד"ק מישקאל). **מספריו:** **יאמרי יוסף-** על חמישה חומשי תורה.

על העובדה, כי הצדיק הושיע רבים מאחינו היהודים, חסידים המקושרים לצדיק מעידים ומספרים מניסיונם האישי. כמה וכמה פעמים אירע שנכרי מסוים גוי פשוט או "פריץ" ממשפחת אצילים התנכל ליהודי שכנו בצורות שונות, מי שניסה לערער את פרנסתו, ומי שניסה להסיג את גבול אדמותיו, או להלשין עליו שקר באוזני השלטונות כדי לסבכו בפלילים. אולם, משבא היהודי לספינקא והגיד צרתו לפניו, בעל פה או בקוויטל (פתק), נכנס רבנו בעובי הקורה ועשה מה שעשה, כדי שהגוי לא יספיק לבצע את זממו. **היו מקרים, שתלש מן הקוויטל את שם הגוי וקרעו לגזרים, או שרף את הנייר בשלהבת הנרות, שדלקו על שולחנו בעת שקרא הקוויטל'ך, ואחר כך נודע, שבאותו זמן גבתה מדת הדין את שלה מן הנכרי הרשע, וירווח ליהודי שהיה מופקר לאוימיו, לביזה ולמשיסה.**

מעשה שסיפר הגה"ק רי"צ דושינסקי זצ"ל ביהודי מעיר גלאנטא, שרכש דירה מגוי במחיר נמוך, אולם כעבור זמן התחרט המוכר וביקש לבטל את העסקה. אחרת, איים על הקונה, **יהגה אותו מן המסילה.** הלך האיש וסיפר את הדברים לפני הרב דמתא, הגאון רבי יוסף צבי דושינסקי זצ"ל שיעצו לפנות בעניין זה לעזרתו של ה"אמרי יוסף". קם הלה ונסע לספינקא וסיפר בחרדה, שחיי אינם בטוחים מפני תיגרת ידו של הגוי הרשע. אמר לו רבנו: **"חייך אינם בטוחים? חיינו של הגוי אינם בטוחים!"** חזר האיש לביתו, ועוד בהיותו על אם הדרך, הגיעה אליו שמועה, **שאותו גוי כבר איננו בחיים.**

פעם אחת בא אצלו רב אחד, שהיה נוסע לקבץ מעות, וקיבלו רבנו בסבר פנים יפות וקרבו מאד-מאד יותר מהראוי לו, וסעד עמו את ארוחת הערב בלילה, ובבוקר השכים הרב ההוא להתפלל, וגם רבנו זרז את עצמו והתפלל קודם הזמן הקבוע לו, ואחר התפילה סעד עמו ביחד והשתדל בעדו שיהיה לו ממון, וזאת אף על פי שהיה לו אז שיעור קבוע ללמוד וסעודתו הייתה בכל יום בחצות, מכל מקום ביטל הכל בשביל כבוד הכנסת אורחים. ושאל אחד מהמקורבים: **"הלא הרב הזה אינו ראוי אף לחצי הכבוד?"**, והשיב לו רבנו, שהוא בעצמו היה צריך פעם אחת למעות לצורך מצווה, והיה נוסע לקבץ בעיירות וכפרים, ובא לעיר שהרב ההוא היה דר שם, והלך אל הרב הזה וביקש אותו, שיעשה לו השתדלות, **ולא קם ולא זע ולא כיבדו לישוב, ואף טובה לא רצה לעשות לו,** ומסתמא היה לו תרעומות עליו, וכיוון שבא הרב אליו היה חושש לנפשו, **שלא מחמת התרעומת שבלבו לא יקרבו כראוי ויהיה בזה חשש נקימה ונטירה ח"ו, על כן כיבדו יותר ויותר מן הראוי לו.**

יהודי אחד שלא זכה לפניו בטרם הגיע אליו בשבוע של פרשת שמות. בקריאת התורה בשבת בבוקר הפתיע הרה"ק ה'אמרי יוסף' ואמר לגבאי **להעלות את היהודי לתורה בקריאה הראשונה השייכת לכהן, על אף שהיה ישראל.** הרה"ק שהיה הבעל קורא סיים את הקריאה ב'ותחין את הילדים' כשהוא מברך את העולה האורח בברכה זו. **לשנה הבאה בפרשת שמות חבק היהודי פרי בטן.**

הצדיק הרב רפאל בנימין לוין זצ"ל - נולד בי"א כסליו ה'תרפ"ה (1924) בירושלים. למד בישיבת 'עץ חיים', והיה מקורב לראש הישיבה, הגאון הרב איסר זלמן מלצר. לאחר מכן למד בישיבת חברון, ומשם עבר לישיבת לומז'ה בפתח תקווה. לאחר נישואיו למד בישיבת מיר בירושלים. כאשר ייסד אביו את ישיבת 'בית אריה' התמנה רבינו כמנהל רוחני ושימש בתפקיד זה עד פטירתו. כמו כן שימש כדיין בבית הדין של הפרושים בירושלים, מייסודו של הגאון הרב שמואל סלנט זיע"א.

כבר בצעירותו היה יד ימינו של אביו וסייע בפעילויות החסד השונות. נהג להתלוות אל אביו בביקוריו התכופים בבתי חולים ובבתי סוהר, אצל אסירים, חולים ואלמנות. לאחר פטירת אביו המשיך במנהגו לבקר חולים ומוכי גורל. **כל ראש שנה נהג לתקוע בשופר בבית החולים למצורעים בשכונת טלביה.** במשך שנים רבות מסר את השיעור היומי בבית הכנסת 'זהרי חמה' בירושלים. קיבל כל אדם בסבר פנים יפות. נפטר ב- ו' באייר ה'תשס"ב (2002). חי כ-78 שנים. ציונו בבית הקברות סנהדריה בירושלים.

אביו: הצדיק הרב אריה לוין (המכונה 'אבי האסירים'). **אימו:** מרת ציפורה חנה (בת ר' דוד שפירא- רב בקוונא). **מרבותיו:** הגאונים אביו, ר' אריה. ר' איסר זלמן מלצר. **אשתו:** מרת הענא ליבא אהובה (בת ר' חיים שרגא פייבל פרנק, רבה של שכונת 'מין משה'). **ילדיו:** אב לחמישה בנים וחמש בנות. ביניהם: ר' דוד, ר' יעקב. **מחנתיו:** הגאונים ר' יוסף קרויזר (בן ר' זונדל, מח"ס 'אור החמה'), ר' דוד יהודה בורשטיין (בן ר' שלמה, מייסד וראש ישיבת 'בית שמואל' בחדרה). **מספריו:** **יתפארת רפאל**- סיפורים והנהגות אודותיו.

הרשל"צ הרב המקובל מרדכי אליהו זצ"ל אמר בהספד שנשא עליו, שאי אפשר להעריך את כל גדולתו של רבינו, מרוב שהיה צדיק נסתר. והוסיף: "כשדיברתי עם אנשים שהכירוהו מקרוב, **טענו שידע דברים מראש, ושידיעה זו התבררה רק בדיעבד, כששיחזרו את דבריו.** כשנכדו התארס וסיפרו לו שהחתונה נקבעה לסוף חודש אב, רק חיך ואמר 'אלף-בית', ראשי תיבות של- בא אלול. **נזכרו בזה רק כשלא הסתדר לערוך את החופה בסוף אב והיא נדחתה לתחילת אלול!**

פעם הגיעה אליו אישה צעירה שחלתה במחלה ממארת ל"ע. רבינו אמר בכאב: "מה אנחנו יכולים לעשות שנקטפים מאיתנו אנשים צעירים". אבל אז הוסיף פסוק תמוה שקשור לשמחה. זמן קצר לאחר מכן נפטרה החולה, אבל אחותה הצעירה נישאה לאלמן. כעת היו דברי רבינו ברורים לכל.

ויפר הרב אפרים הולצברג, שזכה לשמש את רבינו, יום אחד נסעו אל מרן הגרי"ש אלישיב. הסביר לו ר' רפאל את מהות הנסיעה: "לאחותי (הרבנית אלישיב) יש שכנה אלמנה, שכבר זקנה מאוד ויש לה בן יתום שצריך לדאוג לו, הוא כבר בן חמישים אבל הוא לא בריא במאת האחוזים, והולכים אנחנו לפגוש את אותו הבן". כשהגיעו, הבן ראה את שניהם וצעק לעבר ר' אפרים: "אני רוצה שאתה תהיה הרב שלי, לא הוא!".

אמר לו ר' אפרים: "לא כדאי לך, אני יהודי פשוט, אבל ר' רפאל – תראה איזה זקן יש לו... כל כך ארוך, כדאי לך, שהוא יהיה הרב שלך". וכך שכנע אותו. מה זה אומר, שהוא הרב שלו? היה מגיע לבקר אותו פעם בשבוע, לומד איתו קצת משניות ורואה אם הוא צריך משהו. לאחר שרבינו נפטר, ה'תיק' נפל על ר' אפרים.

"יום אחד הייתי צריך להיכנס לבית הכיסא וחשכו עיניי, תוהו ובוהו וחושך על פני תהום!". "תביא אקונומיקה", צעקתי, והתחלתי לשפשף את כל השירותים, ותוך כדי שאני על הברכיים אני שומע מאחורי את אותו יתום בוכה בכי תמרורים. אמרתי לו: "אני הוא זה שצריך לבכות, לא אתה! על מה הבכתי?". ענה הבן: "**אתה עושה את זה רק פעם בחצי שנה, ר' רפאל עשה את זה כל שבוע!**" (תפארת רפאל)

לעל זהירותו המופלגת של רבינו בענייני ממונות מסופר המעשה הבא: לאחר שהתמנה רבינו לרבה של שכונה בירושלים (שכונת רוחמה), היה שולח את בנו, ר' דוד, מדי חודש בחודשו עם מעטפה סגורה וביקש ממנו למסור אותה לאדם מכובד מתושבי השכונה. במשך שנים רבות לא ידע בנו מה טיבה של מעטפה זו. אולם לימים התגלה לו הסוד: לרבי רפאל נודע, כי אותו אדם טוען - מחמת חשבונות שונים - שהוא היה צריך להתמנות לרבה של השכונה, ולא רבי רפאל. **על כן החליט רבינו בגודל חסידותו, להפריש סכום נכבד מהמשכורת שמקבל, לאדם זה, כדי להפיס את דעתו. וזאת למרות העובדה שבאותן שנים חיו הוא ומשפחתו בדוחק רב ובצמצום גדול.**

פעם, בעת שמחת נישואי אחד מנכדיו, הופיע רבינו לחתונה ללא שטריימל לראשו. למרות שהיה רגיל בחתונות צאצאיו, בהן לבש החתן שטריימל, להופיע אף הוא לשמחה עם שטריימל. לפליאת אחד מנכדיו על כך, השיב לו, כי אחד הסבים בחתונה אינו חובש שטריימל, ולכן בא כמוהו עם מגבעת לראשו, שכן אם היה בא עם שטריימל, היה מרגיש הלה, שלא בנוח כאשר כל המחוננים חוץ ממנו, חובשים שטריימל לראשם...

לא פעם אמר רבינו בהשתאות לאנשים שהגיעו אליו לבקש ברכה: "איני יודע למה אתם באים אלי. אבי היה אדם גדול, אבל הברכה שלי היא כברכתו של כל יהודי. נו, מילא, אם כבר הגעתם, תקבלו את ברכתו של יהודי פשוט ותתנו צדקה בחוץ ובעזרת ה' תברכו". ורבים העידו כי ברכתיו התקיימו.

כשהיה הולך ברחוב היה נוהג להקדים שלום לכל אחד, קטן כגדול, בין אם הכיר אותו ובין אם לא הכיר אותו, בענוה יתירה, והכל מתוך כבוד הבריות ואהבת הבריות שפעעו בקרבו. כאשר היה יושב במקומו בבית הכנסת לפני התפילה, היה מתרומם מעט ממקומו עבור כל אחד ואחד ממתפללי בית הכנסת כשנכנס, כדי לכבדו. (תפארת רפאל)

הגאון המקובל הרב שאול הכהן אבריש זצ"ל - נולד בשנת ה'תקל"ב (1772) באי ג'רבה (דרום תוניס). משפחתו מיוחסת עד רבי ישמעאל כהן גדול (אבריש ר"ת - אני בן רבי ישמעאל) ולמעלה בקודש עד עזרא הסופר. בצעירותו למד אצל הצדיק הרב צמח הכהן (מח"ס 'נאוה קדש'). נודע כשקדן עצום. לאחר נישואיו פתח חנות בשוק ובה עבד כמוכר. את שאר היום הקדיש ללימוד תורה. התמנה לרב ראשי ברובע אלחארה הצגירה (רובע הקטן) של ג'רבה. בתקופת כהונתו, התמסר מאוד לאנשי הקהילה, ונסע לצורך טיפול בבעיותיהם עשרות פעמים לעיר תוניס.

תיקן תקנות רבות וביטל מנהגים פסולים. הרה"ג ר' ישועה בסיס (הרב הראשי של העיר תוניס) כינה את רבינו: **שָׂאוֹל בְּחִיר ה'** (שמואל ב' כא, ו) ואף עמד בפניו. בהתחלה היה עשיר גדול וגמל חסד עם כולם. בערוב ימיו התנסה גם בניסיון העוני וכן נוספו עליו חולאים. רבינו קיבל את הכל באהבה והמשיך לשקוד על תלמודו. הצטיין במיוחד בחכמת הדקדוק. בקי בתורת הנסתר והנגלה. מלומד בניסים. זכה לראות את אליהו הנביא. כיום נותר חדר קיר קטן וכיסא שבו נהג רבינו לשבת על התורה ונהגו החולים והזקוקים לרחמים להיכנס לשם ולבקש ישועות. נפטר ב-ו' אייר ה'תר"ח (1848). ציונו בג'רבה. חי כ-76 שנים. עצמותיו הועלו בעש"ק, ט"ו טבת ה'תש"ע (2000) והוא נקבר במושב איתן.

אביו: ר' משה. **אימו:** מרת שרה (בת הרה"ק המלוב"ן ר' מרדכי הכהן - מדייני ג'רבה). **מרבתי:** הגאון ר' צמח הכהן (מח"ס 'נאוה קודש'). **מספריו:** **ילחם הביכורים** - חכמת הדקדוק **• בגדי כהונה ונוכח השולחן** - על שו"ע **• ייד שאול** - על התנ"ך **• קרני רמים** - על פירוש רש"י

ורא"ם לתורה **• בינה לעיתים** - חכמת העיבור **• ערבי פסחים** - על הגדה של פסח **• שפתי דעת** - פירוש על הסליחות **• נתיב מצותיך** - פרושים לאזהרות לחג השבועות **• שי למורא** - פירוש על תפילת ימים הנוראים.

בהיותו צעיר לימים למד אצל הגאון רבי צמח הכהן זצ"ל (מח"ס 'נאוה קדש'), והיה מתמיד גדול בלימוד התורה הקדושה. גם אחר ששב לביתו מהישיבה, היה חוזר על תלמודו לפני רבו בשקידה עצומה. באחד הימים, התקשו התלמידים ורבהם בדברי התוספות. זמן רב ניסו להבין את הדברים - אך ללא הועיל. הגאון רבי צמח שהכיר וידע בכושר העיון של תלמידו רבי שאול, ביקש ממנו בתום השיעור כי ימשיך עוד להעמיק חקר ולעיין היטב בקושיא. אולי בורא עולם יעזור לו למצוא תרוץ. פנה הנער לפינה מיוחדת בישיבה, בה התבודד דרך קבע ועיין היטב באין מפריע, צלל לעומק דברי התוספות, אימץ את מוחו שוב ושוב עד כלות כוחותיו, אך לקושיא לא מצא תשובה.

משלא עלה בידו דבר, יצא להפיג את צערו בין עצי הירק אשר בחצר. "אולי באוויר הצח, יפתח מוחי ובורא עולם יאיר את עיני", חשב. המשיך הנער השקדן ביתר שאת וביתר עוז, לנסות להבין עומק דברי רבותינו התוספות. כך חלף זמן רב ללא הועיל. לפתע ראה את רבו עובר לפניו. הנער קם לכבוד הרב. הגאון פנה אליו ושאל: "האם עלה בידך, בני, להבין את דברי התוספות?". רבינו השיב בצער: "עמלתי רבות, ממש עד לרגע זה. אך לצערי הרב עדיין לא זכיתי ליישב את דבריהם", כשדמעות בעיניו. טפח הרב על שכמו, התיישב לצדו וביאר לו את דברי התוספות. רבינו הודה לגאון ר' צמח ושמחה רבה מלאה את ליבו. לעת ערב, כאשר שב ללמוד לפני רבו, העלה הרב שוב את הקושיא העצומה בדברי התוספות. הנער שאול סבר כי רבו מתכוון לבחון אותו האם הבין כפי שצריך את אשר ביאר לו לפני מספר שעות. פתח את פיו והחל לפרש ולבאר את דברי התוספות בדיוק כפי שהסביר לו רבו לפני כן.

כאשר שמע הרב את הפירוש, התפעל מאוד כיצד הצליח תלמידו להגיע בכוחות עצמו לפירוש האמיתי. רבינו מצדו תמה לפשר ההתרגשות, ושאל בהצטנעות: "הן אך לפני שעות ספורות, הרב הוא זה שפירש לי כך בטוב טעם ודעת. אם כן, מה פשר הערכה זו של רבינו?!" שמע רבו ופליאתו התעצמה, שכן ידע בבירור כי מעולם לא פירש לו כך. "בטוחני", פנה הרב לתלמידים, "כי אליהו הנביא זכור לטוב בכבודו ובעצמו, הוא זה שנראה לו בדמותי. למרות שבדרך הטבע לא היה בכוחו להגיע לביאור הנכון שהוא עמוק-עמוק מי ימצאנו, בכל זאת כיוון שראה ה' כמה יגיעות יגע כדי להגיע אל האמת בדברי התוספות, סייע בידו ופתח לו פתח כפתחו של אולם".

רבינו כיהן כרבה של ג'רבה, וכמו לכל אנשי אמת, גם לו קמו כמה אינשי דלא מעלי מראשי הקהל. הם היו מיצרים את דרכו ומבטלים את תקנותיו. אחד מהם היה אדם קל דעת מראשי הקהל, שבכל פעם שהיה הרב מתאסף עם ראשי הקהל לתקן דבר מה לטובת הקהילה, היה הלה מופיע בכינוס, וברוב חוצפתו ועזותו, בז לדברי הרב, המתנגד לכל דרישותיו והפר את תקנותיו. הוא לא היה מסתפק בכך, אלא היה משמיץ את הרב, טופל עליו עלילות דברים, וכותב כנגדו דברי בלע שקריים. גאוני תוניס יצאו במכתב חריף נגד אותו רשע וחבריו. אך כל זה לא הועיל. הוא לא סכר את פיו.

פעם אחת, ביקש הרב לגדור פרצה גדולה בחומת הדת. אך הוא לא רצה שאותו רשע נרגן, יבוא ויפריע. מה עשה? נועד עם ראשי הקהל לבוא ולהתאסף בזמן מוקדם, בטרם יבוא אותו האיש, כדי שיתוקן הדבר ללא ידיעתו והפרעתו. אך מעשה שטן הצליח, והלה התייצב בזמן האסיפה. בעזות רבה הביע כדרכו התנגדות לדברי הרב. משראה כך הצדיק, גער בו ואמר: "עד מתי תהיה לנו למוקש?!". אך אותו רשע המשיך ברוב חוצפתו להתריס כנגדו. משנוכח הרב, כי אין בליבו של האיש מקום וערך לדבריו, חשש לכבוד התורה. קם וקרא לכל הנאספים: "אבקש מכל הכהנים הנמצאים כאן, שיצאו יחד עימנו!". תמהו הכהנים לבקשתו. אך שמעו לדברי הצדיק ויצאו, וגם הרב שהיה כהן יצא איתם. מיד לאחר שיצא אחרון הכהנים, נפל אותו עז פנים במקום ומת. הבינו הכל כי הקב"ה תבע את עלבונו של רבי שאול, ונחרדו לראות מהו גודל עוון ביזוי תלמידי חכמים! (מעובד מתוך מאמר שכתב ידידי ורעי, הרב עובדיה חן)

האדמו"ר הרב משה אייכנשטיין מסאמבור זצ"ל- נולד בשנת ה'תקכ"ה (1765) כבן רביעי להוריו. כבר מילדותו ניכר כי לגדולות נועד. כשרבינו גדל הוא כיתת את רגליו והלך לצדיקים שהיו בדורו. שימש מאה ועשרים צדיקים בעלי רוח-הקודש. כולם העידו עליו כי "שכינה מדברת מתוך גרונו". רבינו לא רצה להתפרנס מהרבנות ולכן עסק במשא ומתן עם העכו"ם תוך כדי שהוא הולך מכפר לכפר. רבינו התדבק בכל ימי אחיו הגדול ה'עטרת צבי'. חסידים רבים בהתחלה נהרו לזידיטשוב כדי להתחמם לאורו של ה'עטרת צבי'. ב-י"א תמוז ה'תקצ"א (1831) נפטר אחיו והחסידים קיבלו עליהם את אחיו ר' ישכר בעריש לאדמו"ר. לא חלף זמן רב וגם הוא נפטר. רוב חייו לא שימש ברבנות וחי תמיד בעוני ובדוחק. אשתו פְּלֶקְלָה את הבית בקושי רב מחנות מכולת.

בחג השבועות ה'תקצ"ב (1832) כל החסידים נסעו אליו. הם התנצלו על כך שהם לא הלכו אליו מיד לאחר פטירת אחיו ה'עטרת צבי' ונסעו לר' ישכר בעריש. רבינו אמר שהוא מתפלא ומשתומם על זה שהם חושבים שהוא מתרעם עליהם שלא באו אליו ישר אלא בכלל שהם באים אליו ורוצים שהוא הקטן ינהיג את העדה הקדושה. בענותנותו הרבה הוא לא רצה לקבל את הרבנות. לבסוף התחיל לשמש כאדמו"ר בסאמבור, מאז קיבל על עצמו יסורים ומכאובים למען כלל עם ישראל וכך סבל עד יומו האחרון. בעל רוח-הקודש. רבים פנו אליו ונושעו. לפני פטירתו ביקש שיעשו מחיצה באוהל בינו לבין אחיו כדי שכאשר יבואו לעלות על ציונו של אחיו לא ידרסו את הקבר שלו. בגודל שפלותו לא חשב כלל שיבואו להתפלל על קברו. נפטר ב-ו' אייר ה'ת"ר (1840). חי כ-75 שנים. ציונו בזידיטשוב באוהל אחיו. בנו, רבי יחיאל מיכל שימש במקומו כאדמו"ר.

אביו: האדמו"ר רבי יצחק אייזיק מספרין (ראש שושלת חסידיות זידיטשוב וקומרנה).
אמו: מרת הינדא (בת ר' צבי הירש). **אשתו:** בת הרה"ג רבי יודל חריף מסאמבור בן רבי משה מדרגיטשין. **מרבותיו:** אביו, האדמו"ר רבי יצחק אייזיק אייכנשטיין (הראשון), האדמו"ר ר' מנחם מנדל טורם מרימנוב, האדמו"ר ר' יעקב יצחק הורביץ (ה'חזזה מלובלין), אחיו, האדמו"ר ר' צבי הירש אייכנשטיין מזידיטשוב (מח"ס 'עטרת צבי'), האדמו"ר ר' משה סופר. **בניו:** הגאונים הרב יהודה צבי הירש מראזלא (האדמו"ר מזידיטשוב), הרב יעקב קופל (אב"ד רודיק), הרב ישעיה (רב בסניוטין) והרב יחיאל מיכל (ממלא מקום אביו באדמו"רות ומח"ס 'עטרת זקנים'). **אחיו:** הצדיקים הרב ישכר בעריש, הרב סענדר, הרב ליפא והרב הירש. **מספריו:** **יתפילה למשה.**

בנו של הרה"ק ר' משה מסאמבור זיע"א היה הרה"ק ר' יהודה צבי מראזלא (הוא התחתן עם מרת שרה, בת האדמו"ר ר' צבי הירש אייכנשטיין מזידיטשוב, מח"ס 'עטרת צבי'). הרה"ק ר' יעקב טויבש זידיטשוב היה חתנו של הרה"ק ר' יהודה צבי אייכנשטיין (הוא התחתן עם בתו מרת מרים) והיו לו שני בנים. פעם אחת שני הבנים חלו והגיעו עד שערי מוות. באותו זמן הרה"ק ר' צבי הירש אייכנשטיין מזידיטשוב כבר לא היה בין החיים אבל רבינו היה בחיי חיותו. הרה"ק ר' יהודה צבי, זקנים של הילדים החולים ראה בחלומו את חותנו הרה"ק ר' צבי הירש אייכנשטיין מזידיטשוב כששני חורים בלבו הטהור. הוא התעורר משנתו וטיפעם רוחו מאוד משום שהבין שחורים בליבו של חותנו הוא משום שני נכדיו שעומדים למות. הוא התחיל מיד לומר מזמורי תהילים בדמעות שלישי עד שגמר את כל ספר התהילים שלוש פעמים, לאחר מכן שלח שליח להזכיר את שמותיהם של החולים לרפואה שלימה אצל אביו, הרה"ק ר' משה מסאמבור שבאותו זמן כבר עבר לזידיטשוב. כשהשליח נכנס לחדרו של רבינו, עוד לפני שדיבר רבינו אמר לו שהרגיש ברוח קודשו את כל העניין. "בני ר' יהודה צבי הירש כבר הפך עולמות וסיים את כל ספר התהילים שלוש פעמים וכל זה משום חלום שחלם שחותנו, הלא הוא אחי ה'עטרת צבי', התגלה אליו עם שני חורים בלב ומזה פחד כל כך, אבל האמת הוא שהחורים שבליבו של ה'עטרת צבי' הוא משום שהוא נמצא כבר בעולם העליון ומשם הוא לא יכול לפעול ישועה לילדי נכדו, אבל אני ב"ה עדיין נמצא בעולם אני יכול לפעול ישועה עבורם ולסדר את רפואתם על צד היותר טוב". רבינו מיד לקח חתיכת נייר וכתב עליו בזה הלשון: "חוצפה כלפי שמיא נמי מהני, אני גוזר ואומר אשר תיכף יתרפאו השני ילדים ויקומו ממיטתם בריאים ושלמים, אלו דברי הכותב בידיים שיש בהם כח לקרוע גזר דין של שבעים שנה, הקטן משה מסאמבור". רבינו נתן את הפתק לשליח ואמר לו: "קח את המכתב ותן אותו לבני ר' יהודה הערש שישים אותו תחת הראש של נכדיו החולים ותיכף יתרפאו מחוללים". כשהשליח הגיע לבית ששם היו החולים מיד עשו מה שרבינו ציווה עליהם. הם שמו את המכתב תחת הראש של הילדים החולים ומיד ראו שיפור ניכר במצבם. כעבור מספר ימים הילדים קמו ממיטתם בריאים ושלמים בלי שום חולי ומיחוש. הרה"ק ר' אייזיק מזידיטשוב זי"ע סיפר סיפור זה על דודו ה'תפילה למשה' וסיים ואמר: "מי ידמה ומי ישווה לרבי ר' משה שהיה למעלה מהשכל, למעלה מהזמן ולמעלה מהטבע".

פעם אחד ממקורביו שאל: "מפני מה רבינו שרוי כל ימיו בעוני ובדוחק וסובל מכאובים קשים ואילו צדיקים אחרים חיים בעושר וברחבות וה' שומר אותם מפני חולאים רעים?". רבינו השיב: "פעם אחת באה אצלי אישה עשירה ובכתה. עוד לפני שהספקתי לשאול אותה מדוע היא בוכה הרי יש לך הון רב ותכשיטים יקרים, אמרה: "מה מועיל לי ממון רב כשאני נשמעת אצל בעלי!". גם אני סבור כך, מה לנו כסף וזהב? העיקר שדעתנו תהיה נשמעת בשמיים, שנהיה בחזקת צדיק גוזר והקב"ה מקיים וע"כ בודאי כדאי לבכות.

האדמו"ר מוה"ר ר' יוסף מאיר וייס מספינקא סיפר שהרבי ר' משה מסאמבור היתה לו מדרגה שתפילת פסוקי דזמרה היה מתפלל בלי שום מחשבה זרה כלל. (כולם אהובים)

הצדיק הרב שבתאי בן חיים זצ"ל - נולד בשנת ה'תר"פ (1920) בכפר זָבֵר בכורדיסטן. אמו נפטרה כחמישה חודשים אחרי לידתו ואביו נישא בשנית למרת שרה. המשפחה עברה לגור בכפר נהלא. מאוחר יותר עברו לגור בעיר עקרא שבכורדיסטן, שם בין השנים ה'תרפ"ה – ה'תרצ"ד (1925-1934) למד בת"ת אצל חכמי כורדיסטן. כבר בצעירותו התגלה כעילוי והצטיין בבקיאותו ובאהבתו לתורה. מוריו הציעו לאביו לשלוח אותו לעיר מוסול שבעיראק כדי שיתעלה יותר בלימוד התורה. משפחתו עברה לגור לכפר שוש עקב קשיים כלכליים. בין השנים ה'תרצ"ד-ה'תרח"צ (1934-1938) למד בישיבה גבוהה במוסול בה למד שחיטה ובדיקה, רבנות, מוהלות ודיינות. לאחר סיום לימודיו ניגש לבחינות בשחיטה ובדיקה, רבנות, ודיינות. רבינו עבר את הבחינות בהצלחה והוענק לו כתב הסכמה. לאחר נישואיו למד גם קבלה. באותה השנה התמנה למשרת דיין בבית הדין הרבני שבעקרא. המשורה אושרה גם על-ידי ממשלת עיראק. רבינו שימש כאב"ד ופסק ליהודים וגם למוסלמים בענייני ממונות. ליהודים פסק גם בענייני נישואין וגירושין. בנוסף הסתובב בכפרים שבכורדיסטן כדי לשחוט ליהודים שגרים בכפרים שלא היה להם רב ושוחט, מל תינוקות וערך חופה וקידושין. בשנת ה'תרצ"ט (1939) חזר אל אביו לכפר שוש. גויס לצבא העיראקי בניגוד לרצונו והוא לא הצליח להתחמק. גם בתקופת שירותו הקפיד לאכול אך ורק כשר ולשמור על אורח חיים דתי עם לימוד תורה. עבר ניסיונות לא קלים. לאחר נישואיו שני בניו הקטנים נפטרו.

בשנת ה'תשי"א (1951) עלה לארץ והשתכן במעברות בטבריה. למרות הסמכתו לרבנות בכורדיסטן נבחר בארץ ע"י מספר דיינים ביניהם מרן הרב עובדיה יוסף. את המבחנים עבר בהצלחה מרובה והפגין ידע רב. כאשר שירת במילואים, הרב שלמה גורן הציע לו להיות רב צבאי אבל הוא סירב. בהתחלה שימש כמורה ביישובי צפון הנגב. בשנת ה'תשט"ז (1956) התמנה למרא דאתרא של מושבי מנוחה וסגולה. בשנת ה'תשמ"ג (1983) התמנה ע"י המקובל הרב מרדכי אליהו והרבנות הראשית לישראל לשמש כרב ראשי של מועצה אזורית לכיש. בין יתר פעולותיו פתח קורסים לשחיטה ובדיקה. היה חבר ב'בית הוועד' באבן שמואל המיועד להשתלמות רבנים ושו"בים בהוראה הלכה למעשה. עסק בכל מקצועות הרבנות בחייו. למרות שהוצע לו לשמש כדיין, בעונותיו סירב. מלומד בניסים. כתב קמיעות. רבים פנו אליו ונושעו. נפטר ב- ו' אייר ה'תשע"א (2011). חי כ-91 שנים. ציונו בבית העלמין ליד מושב זבדיאל.

אביו: ר' חיים (ממוקו). **אמו:** מרת כותן. **אשתו:** מרת מחבובה (בת ר' שלום לוי). **ילדיו:** ר' יאיר ז"ל, ר' צדיק ז"ל, ר' יאיר, מרת עליזה, מרת ברכה, מרת חנה ע"ה, מרת אסתר, ר' מנשה, ר' אפרים, ר' יוסף, מרת טובה, מרת ציונה ור' בצלאל. **מרבנותיו:** דודו, חכם מוסא, חכם אברהם מנחם (רבה של עקרא), חכם צמח ברזאני, חכם מנשה, ר' יצחק ברזני (אב"ד בעיר ארביל בכורדיסטן). **מתלמידיו:** ר' מנחם בנימין (רב קהילה באלעד), ר' אסף רביב (רב מושב תלמים), ר' שלום אלעזרא (רב מושב שחר), נכדו, ר' שלו שבתאי (רב קהילה במושב מנוחה). **מספריו:** **השבח לא-ל** - מעט מדברי תורתו שהובאו ע"י נכדו, ר' שלו שבתאי.

רבינו גויס לצבא העיראקי בניגוד לרצונו. למרות שלא רצה לשרת, הרב האמין כי הכול לטובה. אם הקב"ה סיבב כך, כנראה שיש סיבה טובה לכך. הוא הגיע גם לדרגת קצונה. הרב השתתף במלחמה של העיראקים נגד הבריטים. בזכותו מחלקה שלמה של חיילים שהותקפה ניצלה מאש העיראקים. בזכותו גם לאחד מהחיילים היהודים בצבא הבריטי הוגש סיוע רפואי בחשאי.

במהלך שירותו הקפיד כל העת לאכול אך ורק אוכל כשר. שמר על הדת במצבים קשים ביותר והמשיך ללמוד תורה. בעת שהותו בצבא העיראקי זכה לבקר בקברים של הנביאים יונה ונחום למרות האיסור שהשלטונות הטילו על היהודים להיכנס לשם. הנביא נחום האלקושי מוזכר בתנ"ך בין נביאי 'תרי-עשר'. על-פי המסורת היהודית קברו בעיראק בכפר אַלְקוּש שלידי העיר מוסול. רבינו גם הגיע עם הגדוד סמוך לקבר נחום. הרב פחד בהתחלה לבקש מהמפקד הממונה עליו ללכת לציון הנביא מכיוון שאותו מפקד היה ידוע ברשעותו. אחר שאזר אומץ בלבו, ביקש מהמפקד. למרבה הפלא המפקד הסכים ואמר: "לך, אבל תחזור עד הבוקר".

הרב שמח מאוד. לבוש מדים ונושא תרמיל הלך לקבר הנביא. כשהגיע לשם התפלל ובירך את ה' על הזכות שנפלה בחלקו. לאחר תפילתו הבחין כי השומר היהודי מטיח דברים כנגד הנביא. שוחט היה מגיע ממוסול מדי פעם כדי לשחוט בשר עבורו, אבל השוחט לא הגיע וארבעה כבשים גדולים המתינו לשחיטה. השומר אמר לנביא: "אם לא יגיע כעת שוחט כדי שיהיה לי בשר לאכול, אני אעבור לעיר". הרב פנה לשומר ואמר: "שלום עליכם". השומר אמר: "לא באורחים כאלה אני חפץ!". הרב שאל: "מדוע?". השומר ענה: "אני יודע שאתה יהודי. אין לי במה לכבד אותך לאכול. הנביא הבטיח לי, **שבעוד עשר דקות יבוא אליי שוחט. עבר הזמן והשוחט לא בא**". הרב אמר: "אני שוחט!". השומר אמר: "אתה שוחט? אתה עיראקי במדים!". הרב אמר: "אני שוחט ממוסול, קוראים לי חכם שבתאי בן חיים".

הרב הוציא מהתרמיל סכין שחיטה ואבן המשחזת. השומר אמר לו: "אני יודע מי אתה, שמעתי עליך". הרב התחיל לשחוט את ארבעת הכבשים, כאשר השומר הכין מדורה. במהלך הלילה הרב ניקר היטב מהחלב והגידים האסורים באכילה. הרב הזמן על-ידי השומר לסעוד, והם אכלו ושבעו. השחר עלה והרב היה חייב לשוב למחנה. בגדיו היו מלאים בדם ובריח מהשחיטה. השומר הרגיע אותו ושלח אותו למפקד מעט בשר ולחם. הרב חשב לעצמו: "ואיך אחזור כך למחנה? איך המפקד יגיב! מה שיעשה – יעשה! הכול משמיים!".

הרב למחנה חזר והנה המפקד יצא לקראתו. הרב התפלא על כך. המפקד ניגש אליו ואמר בנחת: "שבתאי, לך תישן, תנוח מעט. אנחנו נחכה עד שתתעורר. אני רואה שהמדים שלך התלכלכו! אני אדאג שיביאו לך מדים חדשים ונקיים". המפקד הודה לרב על הבשר והלחם שהביא לו. הרב שאל: "מה קרה, שאתה נוהג בי בטובה?". המפקד ענה: "אין כמו הדת של היהודים. אין אמת כדתכם". הרב שאל בפליאה: "מדוע אתה אומר כך?". המפקד אמר: "לפני שביקשת ממני ללכת לקבר נחום, הנביא שלכם בא אליי ואיים, שאם לא אשחרר אותך הוא יהרוג אותי!". הרב הודה לה' על הנס שנעשה לו והלך לישון. כהבטחת המפקד הגדוד התעכב בדרכו עד שהרב היה מוכן.

התמונות והסיפורים מתוך הספר 'השבח לא-ל' ששלח לנו נכדו הרב שלו שבתאי, תודתנו נתונה לו.

אנו מבקשים ממי שיש לו תמונות טובות יותר של הצדיקים או של הקברים
או אם לא שמנו את תמונת הצדיק או הקבר
יש לו תמונה שהוא צילם או שקיבל ממישהו ששהוא צילם ונתן לו את זכויות יוצרים
להשתמש בה ולא הוריד אותה מאתר באינטרנט, אנא שלחו למייל

PnineZadikim@gmail.com

**למעוניינים לקבל את העלון ישירות למייל, יש לשלוח
בקשה PnineZadikim@gmail.com**

העלון מוקדש לרפואה והצלחת רחל ברכה בת פדילה דליה הי"ו ובני-ביתה
רפואת יהודה אריה בן רחל ברכה- רפואת הנפש ורפואת הגוף
ולהצלחת כל עם ישראל ובתוכם יוסף ליאור בן דליה אפרת ומשפחתו
והצלחה בכל העניינים, נחת יהודי מכל יוצאי חלציו וכן בחינוך הילדים